

354.71(497.1)
(060.13)

МИНИСТАРСТВО ВОЈСКЕ И МОРНАРИЦЕ

ПРАВИЛНИК

ЗА

ИЗВРШЕЊЕ ОДРЕДАБА ЗАКОНА О
УСТРОЈСТВУ ВОЈСКЕ И МОРНАРИЦЕ

Библиотека
Министарства
Војске и Морнарице
3833

БЕОГРАД

Штампарска Радионица Министарства Војске и Морнарице
1933.

Уведено у нови инвентар бр. ~~2087/11~~

1 јануара.1942 год:

~~Београд.~~

МИНИСТАРСТВО ВОЈСКЕ И МОРНАРИЦЕ

ПРАВИЛНИК

ЗА

ИЗВРШЕЊЕ ОДРЕДАБА ЗАКОНА О
УСТРОЈСТВУ ВОЈСКЕ И МОРНАРИЦЕ

БЕОГРАД

Штампарска Радионица Министарства Војске и Морнарице
1933.

Шиф. др.
35525

МИНИСТАРСТВО ВОЈСКЕ
и МОРНАРИЦЕ

БЕр. 25103/32.

24. јануара 1933.

Београд.

На основу члана 400. Закона о устројству војске
и морнарице, прописујем:

ПРАВИЛНИК

ЗА

**ИЗВРШЕЊЕ ОДРЕДАБА ЗАКОНА О УСТРОЈСТВУ
ВОЈСКЕ И МОРНАРИЦЕ.**

Тачка 1.

Сходно § 2. Закона о укидању, измени и допуни законских прописа који се односе на Врховну државну управу, од 3. децембра 1931. год., где год је у Закону о устројству војске и морнарице предвиђено доношење одлука по саслушању Претседника министарског савета или по његовој сагласности, односно по његовом одобрењу, или доношење одлука од стране Претседника министарског савета по предлогу Министра војске и морнарице, имају се такве одлуке доносити по претходном саслушању односно одобрењу Министарског савета.

Тачка 2.

Сходно члану 5. Закона, став последњи, а у смислу § 68. Закона о чиновницима и на основи члана 1. Закона о заклетвама, државни службеници грађанског реда на служби у војсци и морнарици, при ступању у службу, полажу заклетву по Уредби БЕр. 23154 од 26. октобра 1932. год. (Службени војни лист страна 1979).

Они државни службеници који се већ налазе у државној служби а заклетву нису положили при

Чл. 5.

ступању у службу, положиће ову накнадно по ступању на снагу овог Правилника.

Заклетва се полаже усмено, пред старешином, који о томе саставља записник. Овај записник потписује дотични службеник који је заклетву положио а оверава га старешина пред којим је заклетва положена.

Записник о положеној заклетви прикључује се осталим службеним подацима дотичног службеника, који се чувају у централном надлештву.

Чл. 9.

Тачка 3.

Став последњи члана 9. Закона треба тако разумети, да се резервни официри, резервни војни чиновници, обвезници стручњаци појединих професија, као и обвезници коморе, могу, у границама трајања обавезе служења у народној војној сили (т. ј. од навршене 20 до навршене 50 године), распоређивати на дужности према потреби и њиховим способностима, без обзира на то да ли по годинама старости припадају Оперативној или Резервној војсци.

Чл. 19.

Тачка 4.

У примени члана 19. Закона, под појмом виши штабови подразумевају се: штабови команда армијских области, Команде Морнарице, Команде Ваздухопловства војске, Команде Инжињерије, Команде Краљеве Гарде, Команде Београда, Инспекције земаљске одбране, команда дивизиских области и коњичких дивизија, Команде Боке Которске, Команде Стручних курсева за официре главних родова војске и Команде граничне трупе.

Чл. 21.

Тачка 5.

Способност за превод официра и војних чиновника у контролну грану без припреме и испита, према пропису из тач. 1. под б) члана 21. и тач. 2. члана 373. Закона, цени претпостављени старешина надлежан да оцењује дотичнога и он чини предлог за његов превод у контролну грану.

Чл. 24.

Тачка 6.

26, 28, 30. и 38. Бенералштабно одељење Министарства војске и морнарице, у циљу примене одредаба из чланова: 24, 26, 28, 30. и 38. Закона, прикупиће податке од над-

лежних министарстава и објавити преко Службеног војног листа:

а) које су: стручне школе равне вишој артилериској школи или стручном факултету; више техничке школе, равне факултету; средње стручне техничке школе са завршним испитом, равне потпуној средњој школи; средње техничке школе и друге одговарајуће средње стручне школе војне и грађанске, равне потпуној и непотпуној средњој школи;

б) које се школе сматрају као: виша техничка школа за геодетску струку, виша и средња стручна техничка школа за геодетску струку и нижа стручна техничка школа за геодетску струку;

в) које су ветеринарске школе ранга факултета;

г) које се стручне гране факултета сматрају за примењене у Ваздухопловству, а евентуално и у другим техничким струкама односно гранама.

Тачка 7.

Чл. 26.

Практична двогодишња припрема по тач. 1. члана 26. Закона издржава се у Министарству, штабу армијске или дивизиске области и у техничким установама на пословима инжињерско-техничке струке.

Тачка 8.

Чл. 32.

Тачка 3. под а) из члана 32. Закона има се разумети тако, да се у службу код војске и морнарице, за чиновнике грађанског реда, могу примати лекари-доктори (докторке) медицине, без обзира да ли су специјалисте или не.

Тачка 9.

Чл. 45.

1. — Члан 45. у вези са чл. 7. Закона ваља тако разумети, да се поред примене § 51. Војног кривичног законика има применити и одредба из члана 45. Закона о устројству војске и морнарице, али само на оне који буду ухваћени и упућени у кадар пошто њихови другови истог годишта већ отслуже припадајући им пун рок службе.

2. — Лица која добију исељеничке пасоше од надлежних власти у циљу исељавања у стране државе, па се не иселе у остављеном им року, сматраће се да избегавају службу у сталном кадру, ако у том времену подлеже служењу у војсци а службу избегну.

3. — Лица која су се иселила у стране државе са иселеничким пасошима, па се пре навршене 32. године старости понова врате у Отаџбину на стално живљење, подлеже обавези служења у кадру и неће се сматрати да избегавају војну обавезу, ако се по повратку у Отаџбину одмах, а најдаље у року од шест месеци, јаве надлежним властима ради регулисања војне обавезе.

4. — У циљу упрошћења и убрзања поступка око давања дозвола за одлазак у иностранство лицима поменутим у последњем ставу чл. 45. Закона одобравам, да надлежни команданти војних округа могу давати одобрења за одлазак у иностранство у ниже наведеним случајевима:

а) ради уписа у школе, школовања, специјализирања, полагања накнадних испита, пријема диплома и докумената и т. сл.;

б) по специјалном трговачком послу, ради продаје и куповине артикала и т. сл. или ради зараде за време сезонских радова (ратари, грађевинари, циглари, торбари, баштованције, посластичари и т.сл.);

в) ради лечења у бањама, санаторијумима, климатским местима, ради консултовања лекара специјалиста и операције и т. сл. или ради вођења и праћења чланова породице и најближих рођака у истом циљу;

г) ради преузимања наслеђа, заоставштине и т. сл.;

д) ради учествовања на спортским и витешким утакмицама, излетима и т. сл.

Лице које има потребу за одлазак у иностранство има се обратити молбом таксираном са 25 динара команданту надлежног војног округа, у којој ће навести: место и годину рођења, због чега тражи одлазак у иностранство и на које време, од кад до кад; уз молбу прилаже одобрење родитеља или старатеља, потврђено општинском или среском влашћу, да одобравају одлазак и да гарантују за благовремен повратак молиоцев.

5. — Последњи став члана 45. Закона у вези са чл. 52. под а) и б) има се разумети тако, да се пропис тога члана Закона не односи на ђаке, који одлазе у иностранство ради школовања, као ни на младиће који желе да изуче у иностранству какав

занат. И једни и други који то желе дужни су да поднесу Министарству војске и морнарице молбу за одобрење одласка у иностранство у наведеном циљу, са већ добивеним одобрењем Министарства просвете, односно Министарства трговине и индустрије, за школовање односно за изучавање заната у иностранству.

Тачка 10.

У другом ставу члана 46. Закона под речју „војник“ подразумева се и „морнар“.

Чл. 46.

Тачка 11.

Чл. 49.

1. — Под стручним школама са завршним испитом, ранга потпуне средње школе са испитом зрелости из тач. 1. под а) чл. 49. Закона, подразумевају се средње стручне школе са завршним испитом које трају најмање осам година узевши укупно са школовањем у гимназији (реалци) и стручној школи.

Под школама равним са свршених шест разреда гимназије или реалке из тач. 2. члана 49. Закона сматрају се средње стручне школе са завршним испитом, у којима школовање, узевши укупно школовање у гимназији (реалци) и стручној школи, траје најмање шест година.

Школовање се доказује сведоцбom, дипломом или школским уверењем, у оригиналу или у овереном препису.

Ђаци који положи испит зрелости или сврше поједине средње или стручне школе у иностранству, немају право на ђачки рок док претходно не нострифицирају своје сведоцбе, односно док не положи допунски испит у нашој средњој школи из групе националних предмета, сходно одлуци Господина Министра просвете С.Н.Пов.Бр. 8911 од 19-V-1931. г.

2. — Ђенералштабно одељење Министарства војске и морнарице прикупиће податке од надлежних министарстава и саставити списак свих школа, које дају право на повластице служења ђачког рока у кадру и објавиће га у Службеном војном листу.

3. — Молбе ђака који се школују у иностранству, а којима се тражи признање ђачког рока, имају се достављати Министарству, које ће их по потреби достављати Министарству просвете на мишљење, а потом доносити одговарајуће решење.

Уз ове молбе прилагати следећа документа:
а) Сведоцбу о положеном испиту зрелости (завршном испиту), односно уверење о последњем свршеном разреду средње школе (гимназије или реалке или њима равних стручних школа);

б) Сведоцбу (диплому) односно школско уверење школе, коју је дотични на страни свршио и због које тражи признање ђачког рока; и

в) Одобрење Министарства просвете за школовање у иностранству.

Сва ова документа прилажу се у оригиналу или у овереном препису.

4. — Предлог за унапређење поднаредника ђака у чин резервног наредника ђака по чл. 49. тач. 1. под а) Закона, врши онај командант војног округа, преко кога је руковалац „Регистра ђака са испитом“ позвао дотичног ђака на вежбу по тач. 2. чл. 129. Закона. Предлог се подноси надлежном команданту дивизиске области.

По извршеном унапређењу командант дивизиске области доставља наредбу о унапређењу надлежном команданту војног округа, који ову наредбу прикључује списку података по обрасцу 33. Привременог Правила о превозињу, пошто претходно у овом списку попуни одговарајућу рубрику, а преко надлежне месне власти саопштава дотичном унапређење.

5. — Чланом 49. Закона признају се извесне олакшице у погледу трајања рока службе у кадру регрутима-члановима Сокола Краљевине Југославије. Право на ове олакшице имају само они од ових који испуњавају услове прописане Уредбом о олакшицама у погледу обавезе служења у кадру за чланове Сокола Краљевине Југославије ББр. 186 од 3. јануара 1930. године (Прилог Службеном војном листу Бр. 1 за 1930. год.).

6. — Ради примене одредбе из тачке 3. под а) члана 49. Закона, под верским школама признатих вероисповести, равним богословији имају се сматрати верске школе за чије је довршење потребно најмање 8 година школовања, рачунајући и претходно гимназиско школовање.

7. — Задругари који су регрутовани и оцењени као неспособни, па умрли, имају се сматрати да

више не постоје у задрузи, па према стварно насталом задружном стању задруге одређивати припадајући рок следећем задругару. Ово важи и за случај кад следећем задругару његов неспособни задругар за време његовог служења умре.

8. — Одредбе тач. 5. под б) члана 49. Закона односе се само на регруте регрутоване на пун рок односно на скраћен рок, а не и на храниоце, јер за њих важе одредбе члана 50. под в) Закона.

Тачка 12.

Где год се у Закону помиње специјални лекарски преглед, подразумева се преглед суперреви-зиске односно болничке лекарске комисије.

Преглед и оцену способности ради пријема официра и војних чиновника и чиновника и службеника грађанског реда у службу војске и морнарице, врши искључиво болничка лекарска комисија надлежне сталне војне болнице армиске области односно Главне војне болнице.

Тачка 13.

Чл. 50.

1. — Одредбе Закона од 1931. године начелно се имају применити на младиће који буду регрутовани почев са 1932. годином, како је то у члану 366. предвиђено за регруте ђаке.

Према овоме, цео посао око регрутовања из 1931. године, уколико није већ завршен, а закључно са рођеним 1911. године, има се завршити и решити на основи одредаба Закона од 1929. године, по којима је вршено регрутовање а које су биле примењене на целу регрутну класу из 1931. год.

Ревизија појединих стања и случајева, који су на основу одредаба Закона од 1929. год. дефинитивно завршени, неће се вршити, а у појединим конкретним случајевима има се овако поступити:

а) Код привремено неспособних од ранијих година:

Рођене 1905, односно 1906. године, који су у 1930. години прегледани последњи пут на основи раније важећих прописа и остављени за преглед у својој 31. години живота, сматрати да су дефинитивно регулисали своју војну обавезу у погледу служења у кадру, те их не подвргавати даљим прегледима до њихове 31. године живота.

Регруте рођене 1906, односно 1907. године, који су у 1931. години прегледани и нађени за неспособне, сматрати такође да су регулисали своју кадровску обавезу.

Регрути рођени 1906, односно 1907. године, а који су успособљени у 1931. години, имају се упутити у кадар у 1932. години, како је то већ наређено са Пов. Ђ. Бр. 11221 од 14. новембра 1931. године.

Регрути рођени 1907. године, који нису служили у кадру, и млађи — привремено неспособни, не могу се сматрати као дефинитивно ослобођени већ се на њих имају применити одредбе новог Закона.

б) У погледу хранилаца:

Регруте рођене 1906. и старијих година, а који су закључно са 1931. годином дефинитивно ослобођени од службе у кадру по одредбама досадањег Закона, сматрати да су регулисали кадровску обавезу и на њих се неће примењивати одредбе новог Закона.

Регрути рођени 1907. године и млађи не могу се сматрати као дефинитивно ослобођени, већ се на њих имају применити одредбе новог Закона.

в) У погледу осталих регрута:

Регрути рођени 1905. године који ма из којих узрока нису упућени у кадар, изузев ако не потпадају под одредбе члана 45., 51. под а) и 52. под г) и д) Закона, имају се сматрати да их је прешла кадровска обавеза, те их не треба упућивати у кадар на отслужење рока.

Регрути рођени 1906. године под околностима из првог става ако су способни а пошто их стварно није прешла обавеза служења у кадру, имају се упутити на отслужење рока заједно са оним по наређењу Пов. Ђ. Бр. 11221 од 14-XI-1931. год.

г) У погледу регрута који су дошли из иностранства:

Пошто ови регрути, сходно чл. 45. Закона, подлеже служби у кадру до своје навршене 32. године старости, то само регрути рођени 1900. год. долазе у обзир за упут још у 1932. години, а рок им се има одредити према годинама живота које су имали у моменту свог повратка у Отаџбину.

(Наређење Ђ. Бр. 30926/31. год.).

2. — Способност мушких задругара за рад и привређивање по тач. 2. под б) члана 49. Закона, односно неспособност задругара по чл. 50. под в) Закона, цени регрутна комисија прегледом дотичних задругара приликом регрутовања, односно комисија за оцену способности при војном округу, ако се оцена способности има да изврши пре или после одређеног времена за регрутовање.

3. — У другом ставу под в) чл. 50. Закона под пензијом, помоћи или довољним приходом за издржавање треба разумети: за задруге до три члана у вароши пензију, помоћ или приход најмање у суми 1200 динара а за сеоске задруге приход 600 динара на месец. На сваког даљег члана рачунати да је потребан приход: у вароши по 400, а у селу по 200 динара на месец.

4. — У трећем ставу под в) члана 50. Закона, под специјалним лекарским прегледом треба разумети за мушке задругаре у првом степену преглед од стране регрутне комисије надлежног војног округа, а у другом степену преглед од стране суперревизиске комисије надлежне дивизиске области, односно болничке лекарске комисије сталне војне болнице надлежне дивизиске области, или надлежне армиске области, ако је ово погодније обзиром на удаљеност њену од дотичног места као и потребу специјалног прегледа. Главну војну болницу у Београду за овај случај сматрати као сталну војну болницу I армиске области.

За утврђивање неспособности женских задругара од навршених 18 до навршених 45 година живота довољно је, ако се за дотично женско лице поднесе уверење издато од стране општинског одбора надлежног општинског суда да је дотично женско лице заиста неспособно за рад и привређивање. За општине где постоји општински лекар ово уверење он издаје, с тим што ће чланови општинског одбора дотичног општинског суда потврдити истинитост издатог уверења.

5. — У трећем ставу под в) члана 50. Закона, под ситном децом треба разумети децу од 12 година старости и млађу.

Чл. 51.

Тачка 14.

Преглед привремено неспособних по тач. б) члана 51. Закона врши редовно регрутна комисија приликом регрутовања младића, а по одредбама Правила о регрутовању.

Чл. 52.

Тачка 15.

1. — Према пропису из тачке а) члана 52. Закона став први одлагање службе ђацима ради школовања може бити најдаље и до њихове 27. године старости и то под условом да су редовни ђаци у школи која даје право на служење ђачког рока. Ради тога у решењу о одлагању службе у оваквим случајевима увек стављати да је дотични ђак дужан да се по свршетку односно напуштању школе одмах јави ради отслужења кадровског рока.

2. — Молбе ђака који траже одлагање службе ради школовања у иностранству достављати Министарству, које ће их по потреби достављати Министарству просвете на мишљење, а потом доносити одговарајуће решење.

Уз ове молбе прилагати следећа документа:

а) Сведочанство односно школско уверење о положеном испиту зрелости (завршном испиту), односно о последњем свршеном разреду средње школе, пре ступања у школу на страни;

б) Уверење школе коју дотични учи у иностранству о томе: кад је уписан у ову школу, је ли редован ученик и колико времена траје редовно школовање у истој; и

в) Одобрење Министарства просвете за школовање у иностранству.

3. — Одлагање службе у кадру регрутима са обичним условима, по њиховим молбама, у изузетним и нарочито оправданим случајевима, сходно другом ставу под а) члана 52. Закона, може бити примењено:

а) Према регрутима, који уверењима надлежне општинске односно полициске власти докажу, да су услед неизбежне више силе као: земљотреса, бродолома, поплаве, пожара и т. сл. пострадали у имању или радњи у толикој мери, да би њиховим ступањем у кадар у години у којој су позвати опстанак њихових задруга (породица) био доведен у тежак положај;

б) Према регрутима, који докажу уверењем надлежне општинске односно среске власти, да би услед

њиховог ступања у кадар на време, а због смрти старешине задруге (породице), ова остала без иједног способног члана за управу имањем, односно вођење радње, но под условом: да опстанак таквих задруга (породица) зависи искључиво од личног рада и управе дотичног регрута;

в) Према регрутима, чији је старешина задруге (породице) у материјалној обавези према држави, као предузимачи, лиферанти и т. сл., па је пре испуњења обавезе умро, а дотична задруга (породица) нема другог члана способног за испуњење ове обавезе, до регрута који треба да ступи у кадар;

г) Женидбе ради, ако се уверењем као под а) и б) докаже: да дотични регрут има наслеђену радњу или земљорадничко имање које мора лично обрађивати односно радњу водити, а које би његовим ступањем у кадар остало без ичије управе и надзора; и т. сл.

Молбе за одлагање службе у кадру подносе се преко команданта надлежног војног округа, који их расматра и спроводи надлежнима на решење.

4. — Решење за одлагање службе у кадру по чл. 52. под а) Закона доносе и то: по молбама ђака који се школују у земљи — надлежни командант дивизиске области, а по молбама ђака који се школују у иностранству, као и по молбама лица из другог става под а) истога члана Закона, доноси Министар војске и морнарице, односно по његовом овлашћењу Помоћник Министра, а у случају одлагања из буџетских или других службених разлога, по наређењу (овлашћењу) Министра, команданти војних округа.

Тачка 16.

Општинске власти сходно члану 56. и 243. Закона, у погледу кажњавања потпадају под надлежност команданта дотичне дивизиске области за кривице тамо изложене.

Наређење ЂБр. 53322 од 5. децембра 1923. године (Службени војни лист страна 2414) и објашњење ЂБр. 31000 од 22. децембра 1930. године (Службени војни лист страна 29/31. г.) уколико се односе на општинске власти, престају важити.

Чл. 56. и
243.

Чл. 57.

Тачка 17.

1. — Право одобравања отсуства по ставу првом члана 57. Закона, имају за смртне случајеве све претпостављене старешине, почев од командира основних јединица и њима равних старешина, а право одобравања отсуства за остале особите и неодложне потребе само команданти дивизиских области и њима равне, односно и више старешине.

2. — У породицу, кад је реч о примени пуштања на отсуство пре истека шест месеци службе у кадру због смртног случаја у породици, рачунају се: отац, мати, жена, дете, рођени брат и сестра, деда и баба по оцу или мајци.

3. — Под особитим и неодложним потребама за одобравање отсуства пре истека шест месеци од ступања у кадар сматраће се у првом реду случајеви уништења имовине или велике штете претрпљене услед пожара, земљотреса, поплаве, какве особите непогоде и т. сл. где је помоћ регрутова задрузи (породици) неопходно потребна, што се има доказати уверењем надлежне општинске односно среске власти.

4. — Питомци отпуштени из војних школа поменутих у последњем ставу члана 57. Закона, који издржавају обавезу у кадру, имају право на отсуство предвиђено чланом 57. Закона и за случај да су раније, као питомци, отсуствовали по одредбама уредбе о уређењу школе у којој су били, али тек по истеку шест месеци од дана наступа службе у трупи.

5. — Одредба претпоследњег става члана 57. Закона односи се и на ђаке у школама и курсевима за резервне офицере, као и уопште на све ђаке на отслужењу обавезног рока службе у кадру.

6. — Пуштање каплара и војника, по прележаној болести, на отсуство ради поправке здравља, не сматра се као отсуство по приватној потреби, те за ово пуштање следује капларима и редовима бесплатан подвоз железницом и лађом за одлазак и повратак.

Чл. 60.

Тачка 18.

Офицери који су свршили Вишу Школу Војне Академије, односно Вишу школу Интендантске Академије, или овима равне школе на страни, а нису свршили Нижу школу Војне Академије, долазе по рангу на чело оних својих другова без свршене

Ниже школе Војне Академије са којима су једно-времено (истога дана) унапређени у први официрски чин, а на чело ових долазе они од њих, који буду завршили припрему у Главном Ђенералштабу и буду преведени у Ђенералштабну струку.

Офицери са свршеном Нижом школом Војне Академије који су изостали од својих класних другова, па се унапређују са неком од млађих класа или са официрима без свршене Ниже школе Војне Академије, чине са дотичним официрима једну групу (класу) за унапређење. Они из те групе који сврше Вишу школу Војне Академије, долазе на чело дотичне класе односно на чело дотичне групе официра без свршене Ниже школе Војне Академије, са којима су истога дана били унапређени.

Офицери који су унапређени на зачељу класе питомаца са Ниже школе Војне Академије, а доцније су свршили Вишу школу, долазе на чело својих другова без Ниже школе Војне Академије, са којима су унапређени истога дана.

Офицери из претходна два става, који су свршили припрему у Главном Ђенералштабу и преведени у Ђенералштабну струку, долазе на чело својих другова са Вишом школом.

Тачка 19.

Чл. 61.

1. — Одредбе члана 61. Закона важе и за случајеве који су наступили после 6. септембра 1923. године, а у писменој су расправи и још нису исправљени. Сви случајеви пре 6. септембра 1923. године, који се сада покрећу, неће се узимати у поступак.

2. — Официру, који је унапређен по чл. 61. Закона, признаје се да је командовао јединицом која одговара чину у који је унапређен, и то онолико времена, за колико му је враћен ранг.

Тачка 20.

Чл. 62.

1. — У ваздухопловству војске унапређиваће се за капларе стручњаке они редови стручњаци, који су после опште војне обуке још и са одличним успехом завршили одговарајућу специјалну обуку по прописаном наставном програму за ваздухопловство војске.

Оцењивање успеха прописује командант Ваздухопловства војске.

2. — Право унапређивања каплара по претпоследњем ставу члана 62. Закона имају и старешине виших положаја, ако у саставу појединих команди, надлештава, установа и школа не постоји старешина на положају команданта батаљона и на положају њему равном.

3. — Случај губљења капларског чина према последњем ставу члана 62. Закона нема везе са лишењем чина, које је предвиђено Уредбом о војној дисциплини као засебна казна.

Чл. 65.

Тачка 21.

1. — Услови из тачке 1. под а) члана 65. Закона имају се тако разумети, да подофицир поред препоручљивих оцена за последње две календарске године, мора имати препоручљиве податке за оцену у години у којој се унапређује у виши подофицирски чин.

2. — Одредбу из тачке 3. под а) члана 65. Закона треба тако разумети, да дотични подофицир није кажњен судски за већ протеклу календарску годину, нити у години у којој треба да буде унапређен.

3. — Подофицирима родова војске служба у четама и подотсесима граничне трупе рачуна се као служба у строју.

4. — У духу тачке 1. под б) чл. 65. Закона, инспектори односно начелници одељења Министарства, израдиће и поднети на одобрење потребне програме и правила за полагање испита за чин поднаредника у помоћним родовима војске и струкама.

Чл. 69.

Тачка 22.

Надлежност унапређивања музичара у поједине класе биће по следећем:

1. — За унапређивање у III и II нижу класу надлежан је командант, који је надлежан за пријем музичара.

2. — За унапређење у I нижу класу надлежан је командант дивизије односно командант дивизијске области, односно претпостављени старешина положаја равнот команданту дивизије.

3. — За унапређивање у III, II и I вишу класу надлежан је командант армиске области односно претпостављени старешина равнот положаја.

Тачка 23.

Чл. 71.

1. — За одобрење останка на поновним роковима дужни су подофицири да се јављају редовним путем на месец дана пре истека дотадашњег рока.

О благовременом јављању стараће се сами подофицири, јер ће у противном бити отпуштени из кадра по пропису из тачке 1. члана 79. Закона, а надлежне претпостављене старешине водиће потребну контролу у овоме погледу.

2. — Под препоручљивом оценом која се помиње у чл. 65. тач. 1. и чл. 71. став четврти Закона има се сматрати она оцена, која има позитиван одговор у подрубрици „у садањем чину (класи)“ рубрике „Заслужује ли препоруку“, а под не препоручљивом оценом, која се помиње у чл. 79. тач. 4. и чл. 301. Закона има се сматрати она оцена, која у поменутој подрубрици има негативан одговор.

3. — Одређивање поновног рока по чл. 71. Закона има се применити само на оне музичаре који у II нижу класу буду унапређени после ступања на снагу овога Закона. Код свих ранијих музичара остаће поновни рокови по досадањем, т. ј. како су они већ одређени на основи наређења Ђ. Бр. 578 од 14. јануара 1931. године (Службени војни лист страна 89/31. г.). На исти начин одобравати им следеће поновне рокове по истеку обавезе на садашњем поновном року.

4. — Сходно чл. 71. став шести, чл. 107, тач. 4, чл. 317. и тач. 3. члана 332. Закона време проведено у затвору по судској осуди не рачуна се у службу, нити за одређивање количине пензије. Ако осуђени путем милости буде ослобођен потпуно издржавања казне затвора, неће му се рачунати, у смислу горе наведених чланова, само време стварно проведено у затвору.

Тачка 24.

Чл. 72.

1. — Поступак при поновном пријему подофицира и музичара у војску и морнарицу по чл. 72. Закона биће следећи:

У циљу поновног пријема у стални кадар мопилац има својеручно да напише молбу, да је прописно таксира и поднесе команданту војног округа, коме по месту рођења припада.

У молби молилац наводи: из које је команде и када отпуштен, који су га разлози руководили да из кадра изађе и колико је времена провео ван војске.

Уз молбу прилаже следећа документа:

- а) Војничку исправу, и
- б) уверење да није жењен.

Пошто претходно и непосредно прибави извештај од надлежног инспектора (команданта, начелника), постоји ли потреба и буџетска могућност за пријем молиоца у активну службу, командант војног округа, у потврдном случају, упућује молиоца на специјални лекарски преглед у најближу дивизиску односно армиску или Главну војну болницу, ради оценое његове физичке способности за службу у војсци и морнарици.

Ако је молилац нађен за способног за службу у војсци и морнарици, а према документима испуњава и остале услове из члана 72. Закона, командант војног округа спроводи молбу на решење непосредно оном старешини, који је по чл. 72. Закона — став претпоследњи — надлежан за доношење решења о поновном пријему подофицира и музичара у војску и морнарицу.

Подофицири и музичари, који на лекарско-комисиском прегледу буду оглашени за способне за неборачке јединице или само за канцелариску службу, неће се понова примати у стални кадар.

Подофициру и музичару примљеном на службу у стални кадар по чл. 72. и 126. Закона рачуна се настављени рок службе који је на реду од дана поновног јављања на службу.

Подофицир и музичар, који је отпуштен из војске и морнарице по тач. 1, 4. и 5. члана 79. Закона, не може бити понова примљен у активну службу.

2. — Музичари који су изашли из кадра са препоручљивом оценом могу се само по нарочитој потреби понова примити у музику са истом класом коју су имали при изласку из музике, но с тим да положи испит пред пријемном стручном комисијом, која ће утврдити музичку способност за дотичну класу, и ако нађе да кандидат нема више одговарајућу способност, примиће се са оном класом коју поменута комисија буде одредила.

При поновном пријему музичара, који су изашли из музике са класама које су важиле до доношења Закона о устројству војске и морнарице од 1923. године, класе рачунати овако:

- 1) ранију I вештачку класу за садању I вишу класу;
- 2) ранију II вештачку класу за садању II вишу класу;
- 3) ранију III вештачку класу за садању III вишу класу;
- 4) раније I, II и III обичне класе за садању I нижу класу;
- 5) раније IV, V и VI обичне класе за садању II нижу класу; и
- 6) раније VII, VIII и IX обичне класе за садању III нижу класу.

Тачка 25.

Чл. 74.

За извршење одредаба члана 74. Закона има се поступити овако:

1. — Сваки подофицир са десет година непрекидне и ваљане подофицирске службе у сталном кадру, а који жели да изађе из војске односно из морнарице, дужан је да у виду саслушања изјави у коју грану државне службе ван војске односно морнарице жели да буде преведен. Саслушања таквих подофицира, са мишљењем претпостављених имају да буду у Министарству најдаље до краја децембра за све пријављене у дотичној години а достављају се преко надлежних инспектора (команданата односно начелника одељења Министарства, који су уједно и инспектори). Према изјави подофицира и мишљењу претпостављених, а у споразуму са надлежним Министарством, одобрава се подофициру једногодишња припрема и одређује место где ће ову припрему издржати. На одређену припрему ступа се почетком наредне буџетске године.

Рад на одобравању припреме подофицирима припада Ађутантском одељењу.

Подофицир који у току припреме за грађанску службу буде оцењен као способан за ову, поставља се у почетку прве наредне буџетске године за сталног службеника дотичне грађанске службе, и то у одговарајућу најмању групу по одредбама Закона о чи-

новницима. Ако подофицир на овој припреми буде оцењен да није способан за грађанску службу, вратиће се на своје раније опредељење у војсци односно у морнарици.

Да би ресорни министри могли обезбедити потребна места, надлештво при коме је подофицир на припреми, доставиће Министарству војске и морнарице најдаље до 15. јануара извештај о успеху на припреми и о положеном државном стручном испиту. По примљеном извештају Министарство војске и морнарице послаће надлежном ресорном министарству списак оних подофицира, који се почетком наредне буџетске године, а под условима из § 66. Закона о чиновницима, имају превести у државну службу грађанског реда.

Подофицирима, који буду оцењени као неспособни и враћени у своје јединице, време проведено на припреми за грађанску државну службу рачуна се за периодску повишицу плате и за пензију. Такви подофицири више не могу добити одобрење за поновну припрему. Реч „отсуство“ у последњем ставу тач. 1. чл. 74. Закона треба схватити у смислу одобрења.

2. — Подофицир који на прегледу дивизиске суперревизиске комисије буде нађен за неспособног за службу у строју, употребиће се за канцелариску или какву другу дужност на којој службу може да врши.

Оваква неспособност за службу у строју може бити утврђена на годину дана или за увек. У првом случају дотични се по истеку једне године понова прегледа и окатегорисава.

Приликом нове оцено способности надлежна суперревизиска комисија мора бити извештена од команде дотичног подофицира која га упућује на преглед, због које је болести или мане такав подофицир био оглашен за неборачку или канцелариску службу, како би преглед у погледу те болести или мане био нарочито пажљив и детаљан.

3. — Подофицири који желе да се преведу у ниже војне чиновнике, односно у војне писаре, по тач. 2. члана 74. Закона, могу се по навршетку најмање шест година у чину наредника и наредника водника, пријавити за одобрење једногодишње припреме.

Време и начин пријаве, одобрење и извођење припреме и полагање испита за прелаз у војне чиновнике односно војне писаре, прописује се Уредбом о дотичној струци, сходно чл. 21, 24, 26, 28. и 30. Закона.

Тачка 26.

Чл. 75.

У циљу извршења одредаба члана 75. Закона и ради једнообразног рада око пензионисања подофицира и музичара, прописује се следећи поступак:

I

Подофицир и музичар, који испуњава законске услове и жели да се стави у пензију, предстаће на рапорт претпостављеном старешини и изложиће му своју молбу.

Старешина по пријему молбе саслушаће дотичног подофицира или музичара по форми саслушања за останак на поновном року и саслушаће са својим мишљењем спроводи редовним путем ради доношења решења. Ако претпостављени старешина сам предлаже подофицира или музичара за пензију у смислу члана 75. тач. 2, 3, 4, 5. и 6. Закона, дужан је да свој предлог образложи и документује.

Уз саслушање, односно предлог за пензионисање, претпостављени старешина прикључује преглед „Службених података“ подофицира или музичара у коме има да изнесе следеће:

- а) Датум унапређења у чин поднаредника, односно у II нижу класу музичара;
- б) Да ли прима породични додатак на жену и на колико деце;
- в) Да ли је судски кажњаван, од кога суда, којом извршном пресудом и којом казном;
- г) Колико има ратних година и које;
- д) Колико је времена стварно провео (од—до):

1) по навршеној 18. години живота — а пре ступања у војску и морнарицу — у државној служби као државни службеник грађанског реда;

2) ван сталног кадра, на случај изласка и поновног пријема у стални кадар према чл. 72. Закона;

3) у својству контрактуалног музичара и да ли је прелаз из контрактуалне у активну службу био непосредан без икаквог прекида или не. (Ово важи

само за оне контрактуалне музичаре, који су се затекли у служби пре 1. априла 1932. год. сходно § 58. Финансиског закона за 1932/33. год.);

4) у служби на опремљеним ратним бродовима;

5) у служби летећег особља код ваздухопловства;

6) на служби у Јужној Србији односно у Црној Гори; (ово само за период од 31. јула 1923. год. до закључно 31. јула 1930. године);

7) у затвору по судској осуди;

8) у самовољном удаљењу;

9) у пензији (на случај поновног ступања у активну службу);

10) у активној служби пре губитка чина, ако је овај накнадно добио у рату и био враћен у активну службу по чл. 80. Закона;

11) у активној служби до губитка чина, ако су кривице, које су биле узрок за губитак чина опрштене и предате забораву;

ђ) Које је и какве месечне принадежности примао у времену предлагања за пензију;

е) Да ли га обзиром на његове моралне, интелектуалне и физичке особине треба превести у резерву.

Ако је подофицир или музичар на служби у миру и без своје кривице тако повређен, да је постао неспособан за сваку даљу службу у војсци или морнарици, предлогу за пензионисање прикључује се и резултат специјалног лекарског прегледа и сва документа из којих ће се видети на који је начин, када и под којим околностима дотични повређен.

Ако се подофицир или музичар предлаже за пензију по тач. 2. чл. 75. Закона, предлогу се прикључују подаци о трајању боловања као и извештај о резултату специјалног лекарског прегледа дотичног подофицира односно музичара по истеку боловања; а ако се предлаже по тач. 3. истог члана, онда само резултат прегледа о неспособности. Преглед по овоме и претходном ставу врши супер-ревизиска комисија надлежне команде дивизиске области.

Ако се подофицир или музичар предлаже за пензију по тач. 5. чл. 75. Закона, предлогу се прикључује решење надлежног старешине којим му је одбијена молба заостанак на поновном року.

Ако се подофицир или музичар предлаже за пензију по тач. 6. чл. 75. Закона, у предлогу детаљно образложити службену потребу, због које је подофицир или музичар предложен за пензију.

II

У свима случајевима све старешине дужне су да приликом спровода молбе односно предлога за пензију изложе и своје мишљење.

Молбе и предлози спроводе се надлежним путем инспектору, команданту односно начелнику одговарајућег одељења, који је уједно и инспектор свога рода војске односно морнарице.

III

Надлежни инспектор-командант-начелник одељења уверава се:

а) да ли су сви потребни подаци прикључени молби, односно предлогу;

б) да ли има законског ослонаца за пензионисање;

в) да ли има кредита за пензионисање, о чему се обавештава у Ађутантском одељењу Министарства.

У случајевима где би инспектор-командант-начелник био у сумњи, да ли има или нема места примени последњег става чл. 331. у вези са чл. 315. и 316. Закона, предмет се упућује Санитетском одељењу Министарства ради прибављања мишљења стручне санитетске комисије.

На основи свих ових података, инспектор-командант-начелник цени, да ли дотичног подофицира-музичара треба предложити да се стави у пензију или да се од тога одбије.

У првом случају спрема решење о стављању у пензију, а у другом случају доноси образложено решење о одбијању. Решење о пензионисању подофицира односно музичара доноси Министар војске и морнарице и оно се објављује у Службеном војном листу.

Инспектор-командант-начелник одређује датум разрешења и одмах саставља у дупликату уверење о прослуженом времену у војсци односно у морнарици и осталим службеним подацима и доставља га Судском одељењу ради регулисања пензије дотичном подофициру-музичару.

Одређени дан разрешења уноси се у уверење о годинама за пензију и одређује се тако, да дотични подофицир-музичар буде разрешен од службе до краја месеца у коме је пензионисан, односно до краја месеца за који је већ примио принадлежности активног подофицира-музичара.

Чл. 77.

Тачка 27.

1. — Ако подофицир или музичар, после крајњег рока боловања не оздрави, односно не предстане на специјални лекарски преглед, разрешује се службе односно пензиониса и без специјалног лекарског прегледа.

2. — У редовне новчане принадлежности предвиђене другим ставом члана 77. Закона, а сходно чл. 45. и 47. Закона о администрацији војске и морнарице и чл. 299. Закона о устројству војске и морнарице, улази и новчана храна.

3. — Време одобрено уз отсуство за одлазак и повратак не рачуна се подофициру и музичару у законско отсуство према чл. 77. Закона, па и за то време не следеју принадлежности као за остале дане законског отсуства.

4. — Ожењени подофицири и музичари отсуство по другом ставу чл. 77. Закона могу искористити и у месту службовања.

Тачка 28.

Чл. 79. и 80.

Одредбе члана 79. Закона, у погледу отпуштања подофицира или музичара, примењивати овако:

1. — Тач. 1. чл. 79. Закона треба тако разумети да се подофициру односно музичару може рок не одобрити без обзира на казне и оцене, ако је само према оцени надлежних претпостављених старешина дотични подофицир (музичар) штетан по војску, те не заслужује да му се наредни рок одобри, а није у обавези служења по Уредби о подофицирској школи.

2. — Старешина надлежан за отпуштање подофицира или музичара дужан је, да о сваком отпуста донесе формално и образложено решење, које се у препису шаље надлежном инспектору (команданту рода војске, команданту Морнарице, односно начелнику који је уједно и инспектор дотичног рода војске),

затим старешини где је дотични подофицир или музичар био на служби и најзад отпуштен.

3. — Да би надлежни претпостављени старешина могао предлагати подофицира или музичара за отпуст по тач. 4. чл. 79. Закона, све старешине, које по чл. 6. Уредбе о оцењивању подофицира добијају по један примерак подофицирских оцена, поред оцене по члану 9. Уредбе о оцењивању подофицира, чуваће још и све не препоручљиве оцене својих подофицира. Инспектори (команданти-начелници) водиће регистре дисциплински и судски кажњених подофицира и музичара, ради вођења контроле над применом тач. 5. чл. 79. Закона и чуваће све подофицирске-музичарске оцене.

4. — Подофицир отпуштен из војске по тач. 1. чл. 79. Закона зато што му следећи рок није одобрен, као и они који буду отпуштени по тач. 2, 4. и 5. истог члана Закона, не могу више никад понова бити примљени ма за какву службу код војске и морнарице.

Сваком отпуштеном подофициру или музичару уносе се у војничку исправу потребни подаци о разлогу отпуста из војске.

5. — Специјални лекарски преглед подофицира или музичара по тач. 2. и 3. члана 79. Закона врши се у најближој армиској, односно у Главној војној болници.

6. — У смислу тач. 1. члана 79. Закона, подофицир и музичар може бити по својој жељи отпуштен из сталног кадра само по испуњењу обавезе према Уредби о дотичној подофицирској школи, ако је такву обавезу имао. Изузетно подофицир може бити отпуштен и пре истека такве обавезе, кад за отпуст моли због тешких породичних прилика, а пристаје да држави накнади сразмеран део трошкова овог издржавања у школи. Величина ових накнада одређује се према: укупним трошковима, који су за дотичног били учињени за време које је провео у школи по одбитку трошкова колико стаје издржавање једног војника на пуном року службе, трајању обавезе служења у војсци по свршетку школе и времену колико је стварно отслужио до отпуста из војске.

7. — Губитак чина према тач. 6. члана 79. и чл. 80. Закона за музичаре значи губитак класе, пошто према чл. 40. и 66. Закона поједине класе музичара одговарају чиновима каплара и подофицира.

Тачка 29.

Чл. 80.

Према тач. 2. члана 80. Закона подофицир и музичар губи чин (класу) на случај да извршном судском пресудом буде осуђен на затвор дужи од шест месеци, без обзира да ли је суд по § 28. Војно-кривичног законика осудио дотичног на губитак чина (класе) или не, јер је у оваком случају губљење чина (класе) по чл. 80. Закона законска последица саме казне.

Тачка 30.

Чл. 81.

1. — Као служба у строју у смислу одредаба тач. 2. под б) чл. 65. и тач. 3. под а) члана 81. Закона признаје се подофициру само: служба у основним јединицама дотичног рода војске и служба у строју код подофицирских и других војних школа.

Подофицирима главних родова војске, уколико их буде на служби у јединицама помоћних родова војске, рачуна се ова служба као служба у строју. Испит за чин наредника полажу по прописаном програму за чин наредника свога главног рода војске.

Подофицирима из ваздухопловства рачуна се као служба у строју служба у јединицама, означеним у тач. 34. овога Правилника.

Подофицирима који имају авијатичарско звање и који редовно врше службу летења, сматра се као служба у строју и време проведено ма на којим другим дужностима у јединицама, штабовима и установама ваздухопловства.

2. — Под „строгим избором“, предвиђеним у тач. 3. под б) члана 81. Закона подразумева се строга и најсавеснија процена свих личних и службених података дотичног кандидата. У томе циљу официрима дотичне команде, на командантским и командирским положајима, на скупу износе се сви податци дотичног кандидата који се односе на његову личност, на владање и вршење службе, па их строго и свестрано проценити и пошто присутни официри изјаве да нема нових момената који нису унети у изнете

податке, приступа се гласању у смислу члана 124. Правила службе II део.

У командама, јединицама и установама које имају мање од пет официра на командантским и командирским положајима, на скуп официра позива се и официри других јединица, који су у истом гарнизону, а првенствено оних јединица које су у непосредној вези са јединицом у којој је дотични кандидат. Решење о овоме доносиће командант дивизиске области на чијој се територији такав случај деси, с тим, да за сваког кандидата гласају најмање пет официра. Буде ли мање од пет официра у гарнизону, гласаће онолико колико их има. У овом случају дужне су даље претпостављене старешине кандидатове да даду своје мишљење на основи оцена и података које имају о дотичном, по личном опажању или по сазнању, да ли заслужије или не да му се одобри полагање испита за чин потпоручника.

На скуповима официра за извршење строгог избора по чл. 81. под I тач. 3. под б) увек се води и записник, који по завршетку скупа потписује председник и деловођа. Оригинал овога записника остаје у архиви оне команде, јединице или установе, чији је старешина наредио скуп, а оверен препис прикључује се молби дотичног подофицира за одобрење испита.

Председник је старешина команде, завода, установе, а деловођа официр на командирском положају, кога председник одреди.

Као испуњен услов „строг избора“ сматра се, ако најмање четири петине присутних официра на скупу гласа да дотични кандидат заслужије да се пусти на полагање испита за чин потпоручника.

3. — Специјални лекарски преглед кандидата за чин активног потпоручника, према тач. 3 под з) члана 81. Закона, врши се за свако јављање за испит, и то од стране специјалне лекарске комисије у најближој армиској односно Главној војној болници.

Неспособни су за трупну службу кандидати са манама и болестима из члана 3. и 4. Привремене Уредбе о оцени способности за војну службу.

Оцена способности је дефинитивна и противу исте нема места жалби.

4. — Наредници и наредници водници, који су положили испит за чин активног потпоручника, али раније нису унапређени по Закону о устројству војске и морнарице од 1929. године, зато што су прешли 30 година старости, могу се накнадно унапредити у чин активног потпоручника, ако нису старији од 35 година, а испуњавају и све остале услове из чл. 81. Закона.

Чл. 82.

Тачка 31.

Израз „производе се“ у последњем ставу чл. 82. Закона има се разумети у смислу постављења, т. ј. да се дотична лица постављају за поручника дотичне струке као што је предвиђено у тач. 2. под б) чл. 21., у тач. 2. чл. 24, у тач. 2. чл. 26, у тач. 2. чл. 28. и у тач. 2. члана 30. Закона.

Чл. 84.

Тачка 32.

1. — Специјалисање официра за поједине гране економске струке и друге гране војне службе и свега осталог што са овим стоји у вези, у духу члана 84. Закона, има се вршити по одредбама односних уредаба, које се имају донети по чл. 21, 24, 26, 28, 30. и 32., а у вези чл. 84. Закона, уколико ове уредбе до сада нису донете. Пројекте ових уредаба израдиће надлежни команданти односно начелници одељења.

2. — Не сматрају се као специјалисани за железничку службу официри железничког пука, пошто они припадају инжињерији, као главном роду војске.

Чл. 87-96.

и 169-

173.

Тачка 33.

За извршење одредаба чланова: 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 169, 170, 171, 172. и 173. Закона и успостављање и осталих личних односа у војсци и морнарици, створених одредбама поменутих чланова Закона, прописују се ове ближе одредбе:

1. — Под изразом „на одговарајућем положају у инжињерији“, у тач. 5. и 6. члана 87. Закона треба разумети командовање инжињерским парком и службу у вишим штабовима из тач. 4. овог Правила, а на положају шефа отсека, или референта, али не и на служби у овима.

2. — Одредбе у тач. 6. члана 87. Закона, у првом ставу, „укупно најмање три године“, треба разумети тако, да је предвиђеном јединицом коман-

довао односно на предвиђеном положају био укупно најмање три године, без обзира на чин у коме је командовао односно провео на предвиђеном положају.

3. — Основне јединице које се признају у командовање према чл. 87. Закона јесу: чета, батерија, ескадрон и одељење у свима родовима војске.

4. — У одговарајуће јединице за командовање ради испуњења услова за унапређење ваздухопловних официра, у смислу тач. 3, 4, 5, 6. и 7. члана 87. Закона, сматрају се:

а) као основне јединице:

Ескадрила, балонска чета, пилотска школа, чета ваздухопловне подофицирске школе; чета команде аеродрома и механичарска школа код сваког ваздухопловног пука; пуковска аеропланска радионица, ваздухопловна извиђачка школа, школа за резервне ваздухопловне официре, ваздухопловна метеоролошка школа, ваздухопловна школа за бегичну телеграфију, ваздухопловна фотографска школа, ауто одред код сваког пука; чета команде полигона, радионица команде полигона; ауто одред команде полигона, делови ваздухопловне школе гађања и команда стана команде Ваздухопловства војске.

б) у групе:

Ваздухопловна група, балонски батаљон; ваздухопловна подофицирска школа, ваздухопловни батаљон Ваздухопловно-техничког завода, служба помоћника команданта ваздухопловних стручних школа, команда техничког парка; ваздухопловна извиђачка школа, ако је командир чина мајора, и пилотска школа ваздухопловних пукова, ако се састоји из два или три одељења, у коме случају одељења ранга основне јединице, а у случају да се на челу пилотске школе налази мајор, онда има ранг групе, без обзира колико има одељења; затим команда аеродрома и команда полигона ваздухопловне школе гађања.

в) у пукове:

Ваздухопловни пукови и команда ваздухопловних стручних школа.

Ове одредбе важе дотле, док се развојем ваздухопловства не створи могућност ваздухопловним официрима да командују летећим ваздухопловним јединицама.

Командант Ваздухопловства војске водиће рачуна да се ваздухопловни официри првенствено распоређују по летећим ваздухопловним јединицама и тек по испуњењу законских услова за унапређење да се распоређују и на друге службе у ваздухопловству.

5. — Оним официрима, који се у току командовања неком јединицом или вршења службе у строју окатегоришу да су неспособни за трупну службу, време проведено у командовању јединицом или служба у строју, до дана окатегорисавања, признаје се као време вршења одговарајуће службе за унапређење у следећи чин, у смислу члана 94. Закона.

Чл. 94.

Тачка 34.

1. — У смислу одредбе из става другог члана 94. Закона, за канцелариске службе и друге административне дужности првенствено ће се употребљавати:

а) официри који су већ оцењени или буду оцењени као телесно неспособни за стројеву—трупну службу;

б) официри који су оцењени да по својој спреми и способностима нису више за службу у трупи-строју па су као такви већ употребљени или буду употребљени за канцелариске и друге административне дужности, за које имају више способности; и

в) официри који су преведени у родове војске из појединих струка према тач. 1. члана 338. Закона о устројству војске и морнарице од 1929. године.

Окатегорисавање официра за канцелариске службе може бити само услед телесне неспособности. Решење о окатегорисавању доноси Министар војске и морнарице по мишљењу и предлогу претпостављених старешина, а на основи мишљења специјалне лекарске болничке комисије надлежне армиске односно Главне војне болнице.

За официре у ставу под в) има се сматрати да је њиховим превођењем од административних официра струка по пропису чл. 338. Закона од 1929. године уједно извршено и њихово окатегорисавање за канцелариске и друге административне службе и дужности и то за свагда.

За све стално окатегорисане официре за канцелариске службе и друге административне дужности стављаће се ово и у ранглисти.

Официри окатегорисани по одредби под а) морају остати као такви најмање годину дана, ако би се после категорисања успособили за трупну службу.

Пошто је официрима поменутим под б) за даље напредовање потребно да испуне услове командовања прописане Законом, то им се након најмање две године проведене на канцелариској служби може пружити могућност да службом у трупи испуне услов командовања, ако за време службе ван трупе буду оцењени да ово заслужују.

2. — Официри главних родова војске на служби у помоћним родовима војске и Граничној трупи воде се и даље у својим главним родовима војске и за њихово унапређење важе одредбе предвиђене за официре главних родова војске којима они припадају са изузетком, што се прописано време командовања (служба у строју) замењује командовањем или вршењем службе у јединицама помоћних родова војске, односно специјалне трупе. Испите предвиђене Законом за поједине чинове полажу по прописаном програму за одговарајући чин свога главног рода војске.

3. — Док се не пропишу специјални програми за полагање испита за поједине гране службе у смислу одредаба члана 94. Закона, активни официри родова војске, специјалисани за поједине гране војне службе, као и официри ваздухопловства, који не припадају летећем особљу, за поједине чинове за које је условљен испит, полагаће овај испит по програму који је прописан за одговарајући чин дотичног рода војске, ако то желе.

Тачка 35.

Чл. 99.

1. — Код свих војних школа, официрских и подофицирских, које су организоване као трупа, или у саставу имају и трупне јединице родова војске, као служба у строју и командовање одговарајућом јединицом рачуна се служба свих команданата, командира и водника дотичних трупних јединица у саставу школе, као и служба команданата школа, сем команданата подофицирских школа.

Командовање школским ескадроном Војне академије признаје се као командовање ескадроном у коњици.

2. — У смислу члана 99. Закона, време проведено на дужностима тамо поменутим рачуна се као служба у строју и командовање оном јединицом, којом у истом времену командују другови дотичних официра истога ранга у трупи.

Чл. 103.

Тачка 36.

Одредбе члана 103. Закона, у погледу времена провођења на одговарајућим дужностима, односе се и на официре који не врше командантска путовања али који су према одредбама Закона, обавезни ради испуњења услова за унапређење да решавају задатке на карти, а у погледу оцено рада само у толико, уколико се на њих могу да примене обзиром на службу која одговара њиховом положају.

Чл. 106.

Тачка 37.

Ђенералштабни официри и официри родова војске за ђенералштабне послове могу командовати јединицама ма кога од главних родова војске, а не само рода војске у коме су, односно коме су припадали пре превода у струку.

Чл. 111.

Тачка 38.

Разрешење од активне службе у војсци или морнарици има се редовно извршавати тако, да пензионисани официр, који није руковалац новца или материјала, буде разрешен од дужности најдаље у року од десет дана, рачунајући од дана саопштења указа, а официр који је руковалац новца или материјала, најдаље у року од тридесет дана, рачунајући од дана саопштења указа.

Као дан саопштења указа рачуна се онај дан када је у дотичној команди примљен Службени војни лист, односно када је дотичноме саопштен указ о пензионисању, ако се ово доставља засебним актом или депешом.

Прекорачење овога рока може бити само по одобрењу Министра војске и морнарице изузетно, а по образложеној претставци надлежног старешине односно наредбодавца.

Саопштење указа о пензионисању извршава се одмах, а најдаље у року од 48 часова од дана пријема у дотичној команди.

Дан разрешења уноси се у уверење за регулисање пензије.

Тачка 39.

Чл. 112.

У циљу једнообразног поступка при предлагању официра за пензију, према члану 112. Закона, прописује се следећи поступак:

1. — Официр који је испунио законске услове за пензионисање, а жели да се стави у пензију, подноси рапорт првопретпостављеном старешини, у коме излаже своју молбу.

При спровођењу рапорта или уопште предлога за пензионисање, давање претпостављене старешине образложено мишљење, да ли би, због чега и по којој тачци члана 112. Закона требало дотичног ставити у пензију, а сем тога ће навести:

а) да ли да се приликом пензионисања преведе у резерву или не;

б) да ли је руковалац новца и материјала или не, као и у коме га року (редовном или продуженом) треба разрешити дужности;

в) да ли је под судом или редовном судском (кривичном) истрагом;

г) колика му је: плата; разлика између садање плате и раније основне и положајне плате, затим специјални војни додаток, разлика између положајног додатка и ранијег додатка на чин и звање, лични додаток на скупћу и породични додаток и за колико чланова.

За породични додаток навести, да ли су испуњени услови за уживање истог, а код деце сем тога назначити и годину њиховог рођења;

д) да ли има службовања, која му се за пензију имају бенефицирати на основи члана 313. Закона, рачунајући до дана предлога за пензију;

ђ) за случај да има места примени одредаба из члана 315. односно 316. Закона, чиме се то доказује. Ако се имају применити на дотичнога напред поменути законски чланови, предлогу за пензионисање прикључити резултат специјалног лекарског прегледа и сва остала документа из којих

да се види на који начин, када и под којим околностима је дотични повређен, озлеђен или рањен.

2. — Специјални лекарски преглед по тач. 5. и 6. члана 112. и члану 315. и 316. Закона врши се у надлежној армиској односно Главној војној болници. У комисију улазе: управник и три шефа одељења.

3. — Предлози за пензионисање официра до-стављају се редовним путем Ађутантском одељењу.

4. — Предње одредбе важе и за чиновнике и службенике грађанског реда на служби у војсци и морнарици (чл. 223. Закона о устројству војске и морнарице), с тим, да ће се од припадности изложити оне које им се рачунају у основ за пензију према чл. 318, 321. и 386. Закона о устројству војске и морнарице односно § 120, 121, 124, 127. и 259. Закона о чиновницима.

Чл. 114.
и 118.

Тачка 40.

Преглед и оцену способности пензионисаних официра и официра у оставци, по чл. 114. и 118. Закона, врши специјална лекарска комисија у Главној војној болници, односно у најближој армиској сталној војној болници.

Чл. 123.

Тачка 41.

Позив на вежбу ђака по тач. 2. члана 123. Закона и све остало што је с тим у вези, вршиће се по одредбама Правила о превози.

Чл. 124.

Тачка 42.

Одредба члана 124. Закона односи се и на резервне капларе, с тим, да њих за поднареднике унапређују руковођи јединичних спискова, ако су ови у рангу команданта пука; иначе, по предлогу руковођа, виши претпостављени, најмање ранга команданта пука.

За унапређење обвезника у чин резервног каплара надлежан је руковођа јединичног списка најмање ранга команданта батаљона.

Обвезницима капларима-ислуженицима ваздухопловства, који су у току отслужења рока у кадру свршили механичарску школу са одличним или врло добрим успехом и на практичном раду после завршетка школе до отпуста из кадра показали успех, признаје се свршена школа и практичан рад као завршена трупна подофицирска школа.

Овакви каплари унапређиваће се у чин резервног поднаредника по испуњењу осталих услова из члана 124. Закона.

Тачка 43.

Чл. 126.

Решење о пријему резервног подофицира на службу у стални кадар по одредбама члана 126. Закона доноси инспектор дотичног рода војске, командант који је уједно и инспектор дотичног рода војске, односно одговарајући начелник одељења Министарства војске и морнарице.

Поступак при пријему резервних подофицира, који раније нису били активни подофицири, биће следећи:

1. — Резервни подофицир који жели да ступи у активну службу обратиће се својеручно написаном и прописно таксираном молбом команданту војног округа, коме по територији припада и приложиће следећа документа:

- а) војничку исправу;
- б) сведочанство о свршеним школама;
- в) уверење о владању и занимању у грађанству;
- г) уверење да није жењен.

2. — Командант војног округа поступиће на исти начин који је прописан и за поновни пријем у стални кадар подофицира, који су раније били активни подофицири по тач. 24. овог Правилника.

3. — Инспектор-командант односно начелник одговарајућег одељења Министарства војске и морнарице, по пријему молбе цени и одлучује: да ли молиоцу, с обзиром на податке, службену потребу и буџетску могућност треба одобрити полагање испита за дотични подофицирски чин активне службе. У потврдном случају инспектор-командант-начелник назначује испитну комисију којој ће се молилац упутити на испит.

Претседник дотичне испитне комисије позива тада молиоца на испит, а затим враћа предмет непосредно инспектору-команданту-начелнику са резултатом испита.

У случају да се молба за пријем ма са кога разлога не може уважити надлежни старешина по ставу првом одбија је са потребном мотивацијом и са документима враћа преко команданта војног округа.

Чл. 129.

Тачка 44.

1. — Оцена физичке способности наредника-ђака по одредбама тач. 2. и 4. члана 129. Закона вршиће се пред крај издржавања двомесечне вежбе. Оцену способности врши суперревизиска комисија дивизиске области на чијој се територији дотични налази на вежби.

Оцена физичке способности наредника-ђака ограничено способних, кандидата за чин резервног официра у струкама, према тач. 3. члана 129. Закона, врши се по чл. 5. Привремене Уредбе о оцени способности за војну службу.

2. — У духу одредбе из тач. 3. члана 85. Закона резервни наредници-ђаци са положеним испитом за чин резервног потпоручника могу бити унапређени у овај чин само ако постоји потреба и на празна места по Уредби о формацији војске у мобилно и ратно доба.

Сходно одредби из тач. 1. чл. 24. и тач. 1. чл. 26. Закона резервни наредник-ђак у артилериско-техничкој и инжињерско-техничкој струци може постати резервни инжињер-потпоручник дотичне струке а не резервни артилериско-технички односно инжињерско-технички потпоручник.

3. — Резервни наредник-ђак, који се за време издржавања вежбе по чл. 129. односно 226. Закона разболи, па због болести није у стању да вежбу издржи упућује се на преглед суперревизионој комисији дотичне дивизиске области и на предлог ове комисије инспектор (командант-начелник), који је дотичног-ђака позвао на вежбу, доноси решење да му се одложи вежба за идућу годину и са ове отпусти.

4. — Решење о одлагању вежбе резервним наредницима-ђацима због болести и других оправданих разлога, а пре позива на вежбу, доноси Министар војске и морнарице.

Молба у оваквим случајевима подноси се надлежном команданту војног округа са потребним уверењима и документима на којима се заснива молба за одлагање вежбе. Ако се одлагање моли због болести, молиоца претходно упутити на преглед најближој суперревизиској комисији, ради утврђивања стања здравља.

Молбе за одлагање спроводе се редовним путем надлежном инспектору (команданту-начелнику), који ће издејствовати одлуку Министра.

5. — Резервни наредник-ђак, који у току три наредне године по отслужењу рока не буде издржао двомесечну вежбу због болести или других узрока, не може постати резервни официр односно резервни војни чиновник, већ ће се распоређивати на службу као подофицир. Осим тога, овакав-ђак подлежи законској одговорности за избегавање вежбе, уколико до њега буде кривице.

6. — За оцену спреме, способности, владања и осталих особина наредника-ђака који је позват на вежбу и доношење одлуке да ли заслужује или не заслужује да се унапреди у чин резервног потпоручника односно резервног нижег војног чиновника IV класе потребно је, да дотични стварно проведе на лицу на вежби односно на раду најмање 30 дана.

Ако ово време буде мање, дотични наредник-ђак биће дужан да у идућој години издржи остатак двомесечне вежбе, да би се могао оценити.

7. — Све напред речено односно издржавања вежбе, унапређења и распореда резервних наредника-ђака има се применити и на резервне поднареднике-ђаке у погледу издржавања вежбе, распореда, њиховог унапређења у чин резервног наредника.

Тачка 45.

Чл. 131.

У смислу члана 131. Закона, на вежбу, у циљу оцене способности за командовање следећом већом јединицом, позиваће се резервни официри тек пошто претходно положи испит за дотични чин.

Тачка 46.

Чл. 133.

За извршење одредаба члана 133. Закона, а ради једнообразног рада око активирања резервних официра, поступаће се овако:

Резервни официр који жели да буде преведен у активну службу војске по чл. 133. Закона, подноси надлежном команданту војног округа таксирану молбу којом моли за позив на двомесечну вежбу у циљу активирања.

У тој молби излаже све податке о свом дотадањем службовању у војсци, податке о свом школовању и податке о свом занимању у грађанству, а

сем тога навешће: да ли је под судом односно редовном судском истрагом, је ли судски кажњаван и да ли је жењен.

Командант војног округа доставља овакву молбу непосредно Министарству војске и морнарице (за Ађутантско одељење) са питањем: да ли постоји службена потреба и буџетска могућност за активирање молиоца, па ако одговор буде повољан, поступа се даље овако:

а) Командант војног округа позива и упућује молиоца у најближу армиску односно Главну војну болницу ради специјалног лекарског прегледа и оцене његове физичке способности за службу активног официра, а једновременно прибавља оверене преписе молиочевих оцена за последње две године, за које оцене постоје и прикључује их молби.

б) Ако је нађено да је молилац физички здрав за службу активног официра и ако испуњава услове из тачке 2, 3, 4. и 6. члана 133. Закона, што доказује уверењем надлежне власти, молба се спроводи редовним путем надлежном инспектору (команданту рода војске, односно команданту морнарице, односно начелнику одељења Министарства војске и морнарице који је уједно и инспектор дотичне струке односно помоћник рода војске).

в) Инспектор, командант или начелник одељења Министарства војске и морнарице спроводи молбу са својим мишљењем Генералштабном одељењу, те да издејствује решење о позиву молиоца на двомесечну вежбу и о томе повратком молбе извештава надлежног инспектора. Овај, пошто је одредио јединицу и време вежбе, доставља молбу команди где ће се резервни официр јавити на вежбу, а резервног официра позива на вежбу преко надлежног војног округа.

г) Старешина јединице где је резервни официр издржао двомесечну вежбу прикључује његовој молби оцену за време вежбе, као и списак са скупа официра који је вршио строги избор, и спроводи молбу са својим мишљењем, у смислу тачке 6. члана 133. Закона, редовним путем оном старешини, који је надлежан да молиоцу одобри испит за дотични чин активне службе.

д) Старешина надлежан за одобравање испита, према прикупљеним подацима, мишљењу претпостав-

љених старешина, као и према законским условима, а без обзира на рок предвиђен у члану 9. Програма и правила за полагање испита и за командантска путовања официра главних родова војске и ђенералштабне струке, решава, да ли се пријављеном кандидату одобрава полагање испита или не и даље поступа по одредбама одговарајуће Уредбе, програма и правила о полагању испита. Ако је молиоцу одобрено полагање испита, доставља цео предмет надлежној испитној комисији.

ђ) Испитна комисија враћа предмет са резултатом испита надлежном инспектору, команданту рода војске, односно команданту Морнарице, или начелнику одељења Министарства војске и морнарице, који је уједно и инспектор дотичне струке, који предмет спроводи са својим мишљењем Ађутантском одељењу, ако је кандидат испит положио, ради даљег рада на активирању.

Ако кандидат испит није положио, надлежни инспектор (командант-начелник) враћа му молбу са документима, а о томе извештава Ађутантско одељење.

Резервни официр-кандидат за активирање може полагати испит и бити ради тога позван на вежбу само једанпут.

Тачка 47.

Чл. 134.

Распоред резервних официра, сходно чл. 134. Закона, има се вршити обзиром на њихову физичку, општу и стручну спрему и способност.

Категорисање резервних официра родова војске, ради распореда за канцелариске и административне дужности у рату, не врши се у мирно доба.

Резервни официри, који су онеспособљени за службу резервног официра, по својој молби подвргавају се комисијском прегледу и ако су неспособни, разрешавају се тога звања према тач. 1. чл. 137. Закона.

Оцену неспособности врши суперревизиска комисија надлежне команде дивизиске области.

Тачка 48.

Чл. 135.

Према чл. 135. Закона резервни коњички официри обавезни су да држе јахаћег коња и прибор за време обавезе служења у народној војној сили т. ј. до своје навршене 50. године живота. Ово у

и 234.

смислу члана 234. Закона, важи и за остале резервне офицере и обвезнике, распоређене да врше службу на својим коњима.

Чл. 136.

Тачка 49.

Оцена неспособности резервног официра по ставу првом члана 136. Закона врши се специјалним лекарским прегледом у најближој армиској сталној војној болници, односно Главној војној болници, и то одмах после задобивене повреде или при изласку повређеног из болнице, ако је он био ступио на лечење у болницу после задобивене повреде.

Оцена је дефинитивна и противу исте нема места жалби.

За оне, који од задобивених рана или повреда умру у болници на лечењу, као пуноважан доказ за потраживање пензије односно помоћи породици у смислу четвртог става члана 136. Закона, служиће извештај и мишљење лекара који их је лечио, као и извештај претпостављеног старешине о повреди на самој служби; а за оне који погину или од задобивених рана умру пре ступања у болницу, служиће као пуноважан доказ извештај њиховог првопретпостављеног у овоме смислу односно извештај комисије одређене да на лицу места констатује како се је случај десио. Као доказ служиће и извештај грађанског лекара, који је по потреби позван ради констатовања смрти или вршења обдукције.

Ово важи и за офицере, војне чиновнике и под-офицере.

Рад на овим предметима припада Судском одељењу.

Чл. 137.

Тачка 50.

Одредбе тачке 1. члана 137. Закона разумети тако, да се неспособност има претходно утврдити специјалним прегледом лекарске болничке комисије сталне војне болнице оне дивизиске области на чијој се територији дотични официр налази, а где је то потребно и прегледом болничке комисије сталне војне болнице армиске области односно Главне војне болнице.

Чл. 162.

Тачка 51.

Специјални лекарски преглед и оцена физичке способности кандидата за официра у војном поморству

по пропису из тач. 8. чл. 162. Закона врши се у армиској односно у Главној војној болници.

Тачка 52.

Чл. 164.

Инжињери, који су примљени у морнарицу уговором на двогодишњу припрему на основи одредаба чл. 164. Закона о устројству војске и морнарице од 1929. године, а у вези чл. 44. Правила за извршење истог, превешће се у активне инжињер-офицере морнарице, како је предвиђено односним уговорима, којим су дотична лица и примљена.

Тачка 53.

Чл. 167.

Општи ранг који се помиње у члану 167. Закона односи се само на ранг официра морнарице и то посебно: за поморске офицере, за стручне офицере, за офицере струка морнарице.

Тачка 54.

Чл. 210.

Официрима и војним чиновницима постављеним односно примљеним на службу у војсци и морнарици од чиновника грађанског реда по одредбама чл.: 21, 24, 26, 28, 30, 36, 164. и 210. Закона, време проведено у групама чиновника грађанског реда, које одговарају чиновима-класама у које су примљени односно постављени односно преведени, рачуна се у ранг тих чиновна-класа и за напредовање.

Тачка 55.

Чл. 215.

Пошто према чл. 215. Закона све особље грађанског реда на служби у војсци и морнарици потпада под војну дисциплину, то се казна одузимања плате у односу на хонорарне и контрактуалне службенике има применити тако, што се има срачунати колико им на дан припада на име хонорара односно награде, па се по толико за сваки дан казне одузимања плате има задржати од хонорара односно награде.

Обустављене суме у смислу члана 299. и 344. Закона шаљу се као приход Чиновничком пензионном фонду.

Тачка 56.

Чл. 221.

При одређивању дужине годишњег одмора државним службеницима грађанског реда на служби

у војсци и морнарици, сходно § 86. Закона о чиновницима, не узима се у обзир време које је дотични провео у служби као дневничар.

Чл. 226.

Тачка 57.

1. — Одредба под 2. тачке 44. овог Правилника важи и у погледу унапређивања резервних војних чиновника.

2. — Одредбе члана 137. Закона у погледу разрешења звања важе и за резервне војне чиновнике.

Чл. 227.

Тачка 58.

—232.

Ради извршења одредаба из члана 227—232. Закона, поред онога прописаног у овим законским одредбама и Правилу за наплату војнице, придржавати се следећег:

1. — Војница се наплаћује онако и у оном износу како је то прописано у члану 228. Закона, али ако војничар, поред пореза који плаћа са задругом, има каквог имања, радњу или приход на који плаћа порез засебно у којем другом месту-местима, војница се наплаћује у сразмерном износу од непосредног пореза у сваком од тих места.

2. — При разрезу војнице имати у виду да плаћању исте подлеже и лица, односно задруге лица, која су пре отслуженог кадровског рока отишла стално или привремено у прекоморске земље (Америку), ради зараде. Овде се изузимају она лица, која се ни после 20 година не врате у Отаџбину, а за која надлежне власти потврде да су прекинула са задругом везе преписке и материјалног помагања.

3. — Плаћању војнице не подлеже лица односно задруге лица:

а) која су за време минулих ратова заробљена као војни обвезници и као таква остала у дотичним страним земљама, тамо се настанила и стално живе, пошто су пре заробљења служила лично у војсци;

б) која онеспособе за време службе у миру или на војној дужности у рату, без обзира да ли уживају помоћ или инвалиднину или не;

в) која су за време минулих ратова нестала као војни обвезници и од тада се никако нису јављала, па су услед тога оглашена мртвима по постојећим законима.

4. — Порез једне задруге дели се равномерно на све мушке чланове, без обзира на њихове године старости.

Тачка 59.

Чл. 234.

1. — Имућни у смислу тачке 3. члана 234. Закона имају се сматрати и то:

Они резервни коњички официри и обвезници коњаници, као и остали резервни официри и обвезници распоређени да врше службу на својим коњима, чије су задруге у могућности, по оцени општинских власти (у пуној одборској седници за сваку задругу), као и по оцени војних власти, да коње са опремом набаве и одржавају. За ову оцену поред осталих услова служи величина годишњег основног пореза, при чему се задруге које плаћају (односно које би плаћале да нису ослобођене плаћања): 600—1200 ако су земљорадничке, 1200—2500 ако су варошке, а преко 4000 ако су у великим градовима, сматрају да су у могућности да држе односно дају коња.

Земљорадничке задруге са основним порезом преко 2500, варошке са порезом преко 5000, а великоградске са порезом преко 8000 динара годишње, дужне су да за два своја задругара, који подлеже служењу, набаве и држе по једнога јахаћег коња са прибором.

2. — Ради правилне примене члана 234. Закона поступити по следећем:

а) Команданти војних округа и команданти дивизиских области, како за резервне коњичке официре и обвезнике коњанике (подофицире, капларе и редове), тако и за остале резервне официре и обвезнике (подофицире, капларе и редове) који су распоређени да врше службу на својим јахаћим коњима, а у смислу тач. 3. члана 234. Закона сматрају се имућним, по својој надлежности предузимају мере: да означена лица, односно њихове задруге, у погледу набавке и држања прописног јахаћег коња и опреме испуне у одређеном року обавезу према држави; у противном, поступају по одредбама тач. 2. истог члана Закона, не чекајући за то нарочито наређење.

б) О сваком донетом решењу за наплату јахаћих коња и опреме по тач. 2. члана 234. Закона команданти дивизиских области редовно извештавају Управу Ремонтско-коморског фонда, са следећим подацима: број

и датум донетог решења; која се свота има наплатити; презиме (име очево) и име старешине задруге (односно стараоца масе) од које се има наплата извршити; одакле је (село, општина, срез и бановина); презиме (очево име) и име задругара коме задруга није наплатила јахаћег коња односно опрему те се врши наплата; и назив и седиште надлежне пореске управе, која је дужна да изврши наплату.

По потпуно извршеној наплати и пријему новца Управа ремонтско-коморског фонда извештава о томе надлежног команданта дивизиске области, који уплатиоцу издаје уверење по одредбама Правила о попуњавању војне силе пописном стоком и преносним средствима.

Исто тако, команданти дивизиских области дужни су, да о сваком евентуалном поништењу својих решења у овој смислу одмах извести Управу ремонтско-коморског фонда, ради вођења потребне евиденције.

в) Процену имућности задруга по одредбама тач. 3. члана 234. Закона вршиће општинске власти, а контролисати команданти војних округа. У томе циљу, у свакој општини састављају се два равногласна списка и у њих се уписују све задруге дотичне општине, које према напред одређеној висини непосредног пореза могу да држе јахаћег коња и опрему. Један такав списак свака општина задржава за себе, а други предаје надлежном војном округу на употребу.

Списак садржи следеће рубрике:

- Редни број,
- презиме (име очево) и име старешине задруге (односно стараоца масе);
- занимање;
- година рођења (старешине задруге);
- одакле је, односно место сталног становања (село, општина, срез, бановина);
- редни број регистра војног округа;
- редни број одговарајућег списка стоке и преносних средстава, где је дотични сопственик уписан;
- годишњи основни порез у динарима;
- одлука општинског суда и одбора о могућности држања јахаћег-их коња и опреме, са прецизним и потпуним образложењем; и
- примедба.

Све евентуалне промене које буду наступиле код уписаних задруга, по одредбама тачке 4. и 5. члана 234. Закона, имају се брижљиво и редовно уносити у наведене спискове, те да ови у свако доба представљају право и стварно стање.

Означени спискови имају служити и као основа за рад регрутних комисија приликом регрутовања младића за коњицу.

За нетачан и несавесан рад по овим списковима општинске власти подлеже одговорности и казни по тач. 5. члана 243. Закона;

г) Као доказ о погоршаном стању једне задруге има служити прописно уверење надлежних власти са конкретно изложеним случајевима оштећења дотичне задруге: пожаром, поплавом, земљотресом, сточном епидемијом и т. сл.

На основи ових доказа, помоћу којих се несумњиво може оценити да је погоршање имућности дотичне задруге неоспорно и очигледно, надлежна општинска власт, пошто је у могућности да увек зна право стање, доноси одлуку по тач. 5. члана 234. Закона, т.ј. да ли се дотична задруга и после овога може сматрати имућном па према томе, да ли је у стању да и даље испуњава обавезе по одговарајућим одредбама члана 234. Закона, или је те обавезе треба ослободити, а потом цео предмет доставља надлежном војном округу на даљу надлежност;

д) Старешине које врше распоред резервних официра и обвезника на дужности које се имају вршити на јахаћим коњима, стараће се да ове узимају само од имућних у смислу тач. 61. под 1. овог Правилника, као и да се једном извршени распоред што је могуће мање мења. У случајевима када се неминовно распоред означених лица мора мењати, тежити увек да се следећим распоредом дотичном лицу опет додели служба на јахаћем коњу.

Тачка 60.

Чл. 243.

1. — У прописана коморска и преносна средства у члану 242. тач. 2. и у члану 243. Закона рачунају се она која су наведена у Правилу о попуњавању војне силе пописном стоком и преносним средствима (чл. 4., 5., 6. и 7.).

2. — Одредбу тач. 6. члана 243. Закона, уколико се односи на вежбу, попис и смотру, разумети

такo, да је забрањено отуђивање стoке и преносних средстава за време самог извршења пописа, вежбе или смотре и на 30 дана пре почетка ових.

При томе је отуђивање забрањено само за ону врсту стoке и преносних средстава која су позвана на вежбу, односно долазе у обзир за смотру или попис, ако се друкчије не би наредило.

Чл. 256.

Тачка 61.

Превод официра — војних чиновника, подофицира и музичара на принадежности по изменама и допунама Закона о устројству војске и морнарице од 1931. године има се извршити на основи рапорта у коме се излаже:

а) број и датум указа са означањем стране Службеног војног листа у коме је објављен указ о унапређењу у чин — класу, у коме — у којој се дотични затекао на дан 1. новембра 1931. године, односно код подофицира и музичара на дан 1. јануара 1932. године;

б) да ли је у овоме чину напуштао државну службу и колико је ван исте провео;

в) да ли је сходно одреди члана 301. Закона о устројству војске и морнарице у садањем чину — класи, имао препоруљиве оцене и за које године;

г) да ли је које време био под кривичном истрагом у садањем чину — класи; и

д) да ли је у садањем чину — класи издржавао казну по судској осуди или је сада издржава, од када и колико.

Овај рапорт подносе:

а) официри и војни чиновници, надлежној благајници где су на новчаним принадежностима;

б) подофицири и музичари у виду саслушања, по одредбама Правила за службену преписку у војсци.

Истинитост навода у овоме рапорту оверава првопрестављени старешина, где је дотични официр — војни чиновник на служби, односно командир основне јединице код које се дотични подофицир — музичар, води по списку.

На основи проверених података наредбодавац за касу, на којој дотично лице прима своје принадежности доноси решење о стављању на одговарајућу плату са периодске повишицом и предаје га благајнику на извршење.

Рапорт са решењем о преводу саставни је део новчаних података дотичног лица, те се при преводу из једне команде у другу шаље уз новчане податке.

За одређивање плате — периодске повишице не рачуна се:

1. — Време предвиђено у тач. 2, 3, 4. и 5. чл. 317. Закона;

2. — Време до доношења одлуке о замени казне губитка чина или звања другом казном, а у путу највише милости;

3. — Време од године дана за сваку годину у којој је дотично лице имало слабу оцену;

4. — Време provedено у приватној професији.

Прелаз на периодске повишице зауставља се у случајевима предвиђеним у чл. 301. и 304. Закона о устројству војске и морнарице.

Решења о преводу на периодске повишице редовно се достављају Главној контроли.

Тачка 62.

Према члановима 259. и 262. Закона официр односно војни чиновник, који стиче право на периодску повишицу, подноси на месец дана раније рапорт надлежној благајници, у коме излаже:

а) Када је и са којим указом добио чин у коме се налази, са назначењем стране Службеног војног листа у коме је објављен указ о унапређењу;

б) Да ли му је последња оцена препоруљива или није;

в) Да ли је био или је под редовном кривичном истрагом и од када у садањем чину — класи (став први чл. 304. Закона);

г) Да ли је у садањем чину — класи издржавао казну по судској осуди или је сада издржава, од када и колико (став други чл. 304. Закона).

Истинитост навода у овоме рапорту оверава првопрестављени старешина где је дотични официр — војни чиновник на служби.

По пријему рапорта, надлежни наредбодавац за касу доноси решење о преводу на одговарајући степен плате са периодском повишицом. Рапорт са донетим решењем прикључује се новчаним подацима, а исплата периодске повишице врши се по одредбама члана 387. Закона.

Чл. 260.
и 261.

Тачка 63.

Према члану 260. и 261. Закона, подофицири и музичари поднеће податке који се траже од официра и војних чиновника у претходној тачци, у виду саслушања, а истинитост навода оверава командир основне јединице код које се дотични подофицир — музичар по списку води.

Командир основне јединице доставља оваква саслушања надлежном старешини команде или установе код које је дотична јединица на снабдевању, који доноси решење о преводу на одговарајући степен плате са периодском повишицом и враћа га командиру да га прикључи новчаним подацима дотичног подофицира — музичара, а исплата периодске повишице врши се по одредбама чл. 387. Закона.

Чл. 262.

Тачка 64.

У време за периодску повишицу по чл. 262. Закона, као ефективна служба проведена у дотичном чину — класи, рачуна се и оно време, које је признато путем повратка ранга при унапређењу у дотични чин — класу, но без права на материјалне накнаде за протекло време, а сходно чл. 61. Закона.

Чл. 263.

Тачка 65.

За прелаз на увећану плату каплара и редова у ваздухопловству и каплара и морнара у морнарици, сходно чл. 263. Закона, доноси решење надлежни наредбодавац за касу, код које је основна јединица на снабдевању, а на предлог дотичног командира. Исплата се врши по одредбама чл. 300. Закона.

Чл. 269.

Тачка 66.

Резервним официрима и резервним војним чиновницима на вежби или на служби у војсци и морнарици одређује се плата према чину односно класи у којој су, рачунајући од дана указа о унапређењу у тај чин — класу.

Ранг који је неком од резервних официра или војних чиновника признат према одредбама чл. 61. Закона о устројству војске и морнарице, признаје се и приликом одређивања плате и осталих законских додатака.

Резервни официри и резервни војни чиновници, који су активни државни или самоуправни чиновници, службеници и пензионери, или уживају ма какву помоћ од државе или самоуправних тела, дужни су да приликом доласка на вежбу или на службу у војску и морнарицу поднесу све доказе, да би им се приликом ступања на дужност у војсци и морнарици правилно и без икаквог одлагања одредила плата, сходно одредбама другог става члана 269. Закона. Решења о одређивању плате резервним официрима и резервним војним чиновницима достављају се на ревизију, како је то предвиђено за активне официре и активне војне чиновнике последњом реченицом у тач. 61. овог Правилника.

Тачка 67.

Чл. 271.
и 272.

1. — Повећање положајног додатка официра и војних чиновника, предвиђено за поједине чинове — класе и за утврђено време прослуживања у овима према чл. 271. и 272. Закона, не исплаћује се, сходно чл. 387. Закона став први, за годину дана само у случају кад је везано за унапређење у први наредни већи чин — класу. У случају да повећање додатка припада као последица предвиђеног прослуженог броја година у истом чину, оно не подлежи задржавању за годину дана по чл. 387. Закона, пошто се по пропису тога члана задржавање повећаних принадажности врши у случају унапређења у већи чин — класу, односно добијања периодске повишице плате а не и о повећању положајног додатка.

2. — Поступак при стицању права на већи положајни додатак у истом чину — класи, сходно чл. 271. и 272. Закона, исти је као и онај прописан у тач. 62. овог Правилника за стицање права на периодску повишицу по чл. 259. Закона.

Тачка 68.

Чл. 292.
и 293.

1. — Активни официри, активни војни чиновници и резервни официри употребљени на службе активних официра у Граничној трупи, и на припремној служби и усавршавању у жандармерији, ожењени активни подофицири и активни музичари, жандарми и граничари, као и чланови породице ових лица, који сходно одредбама односних Закона ужи-

вају бесплатне лекове и лечење кад болују код својих кућа и бесплатан смештај, лекове и негу — лечење у војним болницама, могу се користити и бесплатним амбулантским прегледима и бесплатним амбулантским лечењима у војним болницама.

Ово важи лично и за пензионисане официре и пензионисане војне чиновнике и резервне официре и резервне војне чиновнике, који су као официри односно као војни чиновници учествовали у рату, а испуњавају и остале услове из чл. 293. Закона за бесплатно лечење по војним болницама.

2. — Пензионисани официри и пензионисани војни чиновници и резервни официри и резервни војни чиновници, који не испуњавају услове за бесплатно лечење по војним болницама по чл. 293. Закона, као и грађанска лица у местима где нема грађанских болница, могу се користити лечењем у војним болницама искључиво уз наплату болничких трошкова и то ако има довољно места, а код амбулантског лечења уз наплату утрошеног материјала и осталих трошкова, по такси коју прописује Министар војске и морнарице.

3. — Одредба из става трећег члана 292. Закона, у погледу права на лечење у јавним болницама на рачун Министарства војске и морнарице, односи се искључиво на лица побројана у ставу другом истог члана Закона.

У овоме случају дотична лица, уколико подлеже плаћању хране у војним болницама сnose трошкове за храну, и у јавним болницама, по такси, која важи за војне болнице, а Министарство војске и морнарице сноси остале трошкове око лечења у овим болницама.

Болнички трошкови чланова њихових породица, када се лече у јавним болницама, искључују се из трошкова на терет буџета Министарства војске и морнарице.

4. — Сходно одредби из става првог и четвртог члана 292. Закона, одредба из става петог поменутог члана има се тако разумети, да контрактуални музичари имају право лечења у војним болницама, где ових има, и то само лично за себе и уз плаћање хране. Њихове породице немају на ово право.

Контрактуални музичари лично за себе имају право на указивање лекарске помоћи од стране трупних лекара по прописима који важе за активне под-официре и музичаре.

Контрактуални музичари и њихове породице немају право на бесплатне лекове и лечење када болују код својих кућа.

5. — Пензионисани официри и пензионисани војни чиновници, као и резервни официри и резервни војни чиновници, који имају право на бесплатно лечење у војним болницама према чл. 293. Закона, могу остати у војној болници на лечењу највише три месеца; за свако задржавање у болници преко овога времена потребно је специјално решење и одобрење Министра војске и морнарице.

6. — Лица, која по чл. 293. Закона имају право на бесплатно лечење у војним болницама али болују од хроничних или неизлечивих болести без изгледа на побољшање, што се има утврдити специјалним лекарским прегледом, искључују се када се то утврди, од даљег лечења у војним болницама.

7. — Активни официри, војни чиновници, под-официри и музичари могу се користити повластицама предвиђеним последњим ставом члана 292. Закона, само, ако их за то предложи надлежне суперревизиске комисије одређујући им потребну бању, санаторијум или климатско место. За чланове њихових породица довољно је лекарско уверење надлежног војног лекара.

Ово важи и за лица из члана 293. Закона под условима прописаним у истом члану.

8. — Под бесплатним лековима у смислу првога става чл. 293. Закона имају се разумети искључиво лекови код болничког и амбулантског лечења, сходно изложеном под 1. у овој тачци, т.ј. када се лица, на која се ова одредба односи, налазе и лече у војним болницама.

9. — Специјални амбулантски прегледи и специјална амбулантска лечења, као разна испитивања, рентгенолошки снимци, зрачења и т. сл. изузимајући зубарске радове, врше се искључиво на писмени захтев-рапорт надлежних војних лекара.

10. — За коришћење повластица из чл. 292. и 293. Закона, потребно је за чланове породица, као и за пензионисане официре и пензионисане војне чиновнике и резервне официре и резервне војне чиновнике, лична легитимација, а где је коришћење повластице везано за немање других прихода, односно за сиро-

машно стање, ово се доказује: уверењем пореске управе, — за приходе који подлеже опорезивању, односно личном изјавом — за приходе који не подлеже опорезивању, а сиромашно стање доказује се општинским уверењем.

11. — Наплата хране, као и наплата болничких трошкова и амбулантског лечења, за лица која плаћању ових трошкова подлеже, вршиће се по такси коју прописује Министар војске и морнарице.

Чл. 297.

Тачка 69.

Задржавање 50% новчаних принадлежности осуђеним лицима, према члану 297. Закона, врши се само за време стварно проведено у затвору по судској осуди. Према томе, време проведено у притвору, ако је исто и урачунато у казну затвора, не сматра се за проведено у затвору, па се за исто и не врши обустава по другом ставу овог чл. Закона.

Тако исто, не врши се никаква обустава у случају када подофицир (музичар) буде извршном судском пресудом осуђен на затвор дужи од шест месеци и тиме, сходно чл. 80. Закона, изгуби чин (класу), а казну затвора издржава после лишења чина (класе), јер онда дотични није подофицир (музичар), већ грађанско лице, па му као таквом принадлежности и не следују.

Чл. 298.

Тачка 70.

Према чл. 298. Закона државним службеницима војног и грађанског реда, на служби код војске и морнарице, може се, по њиховом пристанку, за приватна потраживања ставити административна забрана на једну трећину њихових принадлежности осим личног и породичног додатка на скупшћу, додатка на момка, коња и дрва, уколико им и ови припадају.

Овом забраном дотична војна благајна не прима на себе никакву обавезу, јер као гаранција за исплату приватног потраживања служе обустављене принадлежности дотичног службеника, а обустављање принадлежности по забрани траје дотле, док се приватно потраживање потпуно не измири, односно док дотични службеник прима принадлежности на дотичној благајни, пошто само дотле постоји могућност задржавања принадлежности.

Тачка 71.

Чл. 299.

1. — Према чл. 299. Закона нежењени подофицири и музичари, каплари, редови (морнари) и музички приправници, као и питомци свих војних школа код војске и морнарице, не примају плату и лични додатак (уколико им овај припада) за време проведено у затвору по дисциплинској казни, те се за то време на њих плата и лични додатак на скупшћу и не повлаче, већ остаје као државна уштеда.

2. — Контрактуалним музичарима за време издржавања дисциплинске казне затвора одбија се, за дане проведене у затвору, сразмеран део награде а у висини дневне обуставе која се врши активном музичару, чијим укупним принадлежностима одговара награда дотичног контрактуалног музичара.

Тачка 72.

Чл. 300.

Одредба члана 300. Закона, односно следовања плате при унапређењу у виши чин, не односи се на унапређење редова у чин каплара, те овим следују нове принадлежности од дана унапређења у чин каплара.

Тачка 73.

Чл. 302.

Свако одобрење отсуства по приватном послу, за које према чл. 302. Закона не следују принадлежности, дужан је надлежни претпостављени старешина да достави руковаоцу касе на којој дотични официр односно чиновник прима плату, те да приликом издавања прве наредне плате одбије дотичноме одговарајућу суму од свих принадлежности које по Закону прима.

Одобрено време за одлазак и повратак са отсуства, према тач. 214. Правила службе I део, не рачуна се у законско отсуство по чл. 109. Закона, али и за то време не следују принадлежности сходно чл. 302. Закона. Стога и о одобрењу овога редовно извештавати како је у првом ставу овога члана одређено.

Тачка 74.

Чл. 301.
и 304.

Према пропису члана 301. и 304. Закона одбијање година због неперепоручљивих оцена и судске казне врши се искључиво од година службе, које се рачунају за периодске повишице по чл. 259, 260. и

261. Закона и то само од времена служења у дотичном чину или класи у коме се ко затекао на дан 1. новембра 1931. године.

Према томе, ако би на пр. неки капетан I класе на дан 1. новембра имао десет година службе у томе чину, па према томе и право на трећу периодску повишицу плате, али у томе чину има 4 непрепоручљиве оцене, онда би имао бити преведен на другу, а евентуално и на прву периодску повишицу плате, ако по одбитку 4 године не би имао пуних шест година службе у томе чину.

У оваквим случајевима, сходно чл. 386. Закона, дотично лице има право на пријем разлике између плате коју је дотле примало и плате на коју буде преведено, све док напредовањем не постигне ранију плату.

Чл. 306.

Тачка 75.

Сходно ставу другом члана 306. Закона, официри, војни чиновници, подофицири и музичари ослобођени су свих самоуправних приреза (бановинских и општинских), па ма у коме виду ови били

Чл. 310
и 311.

Тачка 76.

1. — За официре, војне чиновнике, подофицире и музичаре бивше аустро-угарске војске као дан унапређења у чин поднаредника, рачуна се дан унапређења у чин корпорала, пошто тај чин одговара чину поднаредника наше војске.

2. — Под привременим чиновницима у тач. 3. чл. 310. Закона имају се разумети они чиновници, који су као такви примљени у војску и морнарицу по одредбама Закона о устројству војске и морнарице од 1929. године.

Чл. 312.

Тачка 77.

Време које војно лице или приватни службеник грађанског реда проведе ван војске после губитка чина (класе) односно звања, ако су кривице, које су биле узрок губитка чина или звања, опроштене и предате забору, — не рачуна се не само за одређивање количине пензије, него ни за стицање ма каквих права по овоме Закону.

Чл. 313.

Тачка 78.

1. — Одредба из тач. 1. чл. 313. Закона, по којој се активном официру и активном војном чинов-

нику свака година проведена у рату пре активирања у својству резервног официра и резервног војног чиновника, односно пензионисаног официра и пензионисаног војног чиновника, рачуна у *две године* при одређивању количине пензије, има се применити не само за *будуће* ратове, већ и за *прошле*, пошто је та повластица Финансиским законом за 1922/23. год. призната.

2. — Време проведено у служби летећег особља према пропису из тач. 2. члана 313. Закона рачуна се од дана дипломирања за летеће особље.

Тачка 79.

Чл. 315.

Утврђивање неспособности према последњем ставу чл. 315. Закона врши лекарска комисија у армиској односно Главној војној болници. Ову комисију чине управник болнице и два шефа одељења, које управник одреди с обзиром на природу повреде и озледе дотичног лица.

Тачка 80.

Чл. 319.

По чл. 319. Закона, а сходно одлуци опште седнице Државног савета бр. 39127 од 24. октобра 1931. год., смањени проценат пензиског основа плате и специјалног војног додатка код официра, или плате код војних чиновника, одређује се или према годинама службе или према годинама живота, а не по испуњењу оба услова, тако да ономе који је навршио 15 година службе, а није навршио 35 година живота припада проценат од 0,60% (а не 0,50%) за свако даље пола године после навршених десет година службе.

Започето пола године службе по последњем ставу овога члана рачуна се као цело, како за одређивање количине пензије, тако и за одређивање процента пензиског основа. Тако на пр. 29 година, 6 месеци и 15 дана при одређивању процента из претходног става рачуна се као навршених 30 година службе.

Тачка 81.

Чл. 325.

1. — Пошто се према чл. 325. Закона помоћ отпуштеном подофициру и музичару сталног кадра по тач. 3. чл. 79. Закона додељује истим решењем којим се дотични подофицир отпушта из кадра, то се предлог

ради отпуста из кадра и додељивања помоћи доставља редовним путем инспектору (команданту, односно начелнику, који је уједно и инспектор).

Уз предлог шаље се извештај о специјалном лекарском прегледу и према износу његове плате и личног додатка на скупоћу и предлог о величини помоћи.

Инспектор (командант, начелник), по пријему предмета и пошто се увери да дотични има право на помоћ, спрема решење о отпусту и додељивању помоћи, пошто претходно прибави извештај од Контролно-буџетског одељења о могућности издавања помоћи.

Решење о отпусту и додељивању помоћи потписује Помоћник Министра „По овлашћењу Министра“. Решење се доставља и Главној контроли. Пошто се са донетим решењем сагласи и Главна контрола, доставља се надлежнима на извршење.

2. — Пошто се према чл. 324. и тач. 1. чл. 326. за стицање права на личну пензију тражи као услов десет година стварно проведених у активној служби у војсци и морнарици, то се све време по шестом ставу чл. 71. Закона не рачуна ни за стицање права ни за одређивање количине пензије.

3. — Помоћ предвиђена чл. 325. Закона припада и подофицирима отпуштеним из кадра по тач. 3. чл. 79. Закона, пошто исти обухвата случајеве из тач. 2. и 3. члана 75. Закона, када дотични не испуњава услове за стицање права на пензију.

Тачка 82.

Музичарима, који су од 1. новембра 1924. године до 1. новембра 1925. године ступили у музику непосредно из грађанства и том приликом добили једну од музичких класа, време за рачунање пензије рачуна се од дана добијања класе, но под условом, да су при пријему имали навршених најмање 18 година живота и да је класа коју су добили при пријему одговарајућа II нижој класи по одредбама чл. 66. Закона од 1929. год. са изменама и допунама од 1931. године.

Тачка 83.

Према пропису члана 329. Закона одредба члана 313. Закона важи и за активне подофицире и музи-

чаре. Следствено томе, садањим активним подофицирима и музичарима време проведено у рату у својству резервних подофицира и музичара признаје се и рачуна тако, да се за сваку годину у којој је било рата рачуна још по једна година без обзира на време трајања рата у дотичној години.

Тачка 84.

Чл. 333.

Одредба из тач. 80. овог Правилника важи и за одређивање процента пензиског основа подофицирима и музичарима.

Тачка 85.

Чл. 336.

У циљу утврђивања неспособности и додељивања помоћи по чл. 336. Закона прописује се следећи поступак:

а) Чим које од лица означених у горњем члану Закона буде повређено, одређује се хитно по званичној дужности комисија, која на лицу места комисијски има да констатује како се је случај десио. У комисију улазе три официра односно чиновника и један лекар.

Комисија има да утврди: на који се је начин дотични онеспособио; да ли његовом личном кривицом или кривицом ког другог лица или стицајем прилика. Где је то потребно има се најсавесније извршити информативна истрага на акта прикључити комисијском извештају.

б) Кад дотично лице буде оздравило толико да се може отпустити из кадра, упутиће се ради прегледа и оцене неспособности, а према природи повреде надлежној суперревизиској комисији или специјалној лекарској комисији у армиској односно Главној војној болници. Ову комисију у болници образује управник и два шефа одељења, а према природи повреде. При прегледу и оцени неспособности придржавати се одредаба које важе за преглед и оцену неспособности ратних инвалида.

Пошто према чл. 336. Закона право на помоћ имају само онеспособљени који су неспособни за ма какав рад и привређивање, то долазе у обзир за признање права на помоћ само онеспособљени чији је степен неспособности од 100% до 80% тј. који су обухваћени у групи од I до IV § 8. Инвалидског

закона. Право на помоћ по тач. а) чл. 336. Закона имају онеспособљени чија је неспособност утврђена 100% са додатком, а онеспособљени који по степену неспособности долазе у групу II до IV имају право на помоћ по тач. б) истог члана Закона.

в) Надлежни старешина саслушава онеспособљеног, одмах или кад то буде могуће, и ово прикључује предмету онеспособљења. Уз саслушање се прилагаје:

1. — Извод из главног списка кадровца;

2. — Уверење надлежне општинске власти о задружном стању, означајући све чланове и шта је који по сродству онеспособљеном;

3. — Уверење надлежне пореске управе о величини годишњег пореза који задруга односно породица плаћа и на име чега.

Право на пријем помоћи имају само она лица која су сиромашног стања и која плаћају годишње мање од 120 динара непосредног пореза;

г) Предмет са свима потребним подацима доставља се редовним путем Министарству војске и морнарице за Судско одељење, ради доношења решења.

Судско одељење, пошто расмотри предмет и увери се о испуњењу свих законских услова, издејствоваће решење о додељивању помоћи. Решење потписује по овлашћењу Министра Помоћник Министра војске и морнарице. Помоћ тече од дана када је дотично лице отпуштено из кадра.

д) Издавање помоћи врши се на каси надлежне команде војног округа по списку мирнодопских војних инвалида.

ђ) Молбе, уверења и т. д. оваквих лица не подлеже плаћању таксе, већ се рад на њима врши по званичној дужности. Рад на овим предметима има се сматрати као хитан.

Губитак и обустава помоћи.

Право на пријем помоћи по чл. 336 Закона губе за увек означена лица у овим случајевима:

1. — Кад при ревизији прегледа буду нађена да су способна или оспособљена за рад и привређивање;

2. — Кад иступе из држављанства, ступе у службу које стране државе или се отселе на стално становање ван Отаџбине;

3. — Кад се послуже обманом или лажним документима, симулирају болест, хотимично се повреде или озледе, или кад се послуже и којим другим недозвољеним средством у циљу да им се досуди или одмери већа помоћ него што им стварно припада по чл. 336. Закона. Ово право губе и она лица, која у томе циљу другом помажу;

4. — Кад намерно не извести своју пореску управу, код које плаћају порез, о променама у свом имовном стању, као и о осталим променама које повлаче измену решења о праву на ову помоћ;

5. — Кад раде противу интереса државе и буду осуђени за таква кривична дела;

6. — Кад буду кажњени за увреду Владаоца и Његовог Дома;

7. — Кад буду кажњени робијом, заточењем или кад изгубе часна права, чин или војничку част, било по извршној судској пресуди било по самом Закону;

8. — Кад буду кажњени на затвор дужи од једне године, а казна повлачи губитак часних права, или на казну затвора мању од једне године, али за дела учињена из користољубља;

9. — Кад се одаду крађи, пијанству, коцкању и уопште неморалном и недостојном животу, па за то буду кажњени судски или дисциплински;

10. — Смрћу дотичног лица.

Све се ово утврђује уверењем надлежне власти.

Претставку у свима напред поменутих случајевима дужна је да учини државна, самоуправна, општинска власт, чим за овакве случајеве дозна.

Одлуку о губитку помоћи доноси Министар војске и морнарице, који је и надлежан да помоћ досуди.

Тачка 86.

У првомесечне повећане припадљности, чија се разлика од дотадањих према чл. 343. Закона предаје као приход Чиновничком пензионском фонду, рачунају се новчане припадљности повећане услед унапређења или стицањем права на повишицу по прослуженом времену, дакле: код повећања плате, периодске повишице, положајног додатка, специјалног војног додатка и личног додатка на скупоћу. Но у случају повећања овог последњег додатка услед промене гарнизона-разреда скупоће, разлика — повећање не подлежи одредби чл. 343. Закона.

Чл. 350.

Тачка 87.

Обвезници у опште, који за време издржавања вежбе или службе у војсци буду повређени или оболе, имају право на лечење у војним болницама, у духу чл. 350. Закона, и после истека вежбе на коју су били позвати па све док не оздраве и не буду излечени.

Чл. 370.

Тачка 88.

За извршење одрелаба чл. 370. Закона односно превосења музичара у класе по одредбама новог Закона, има се поступити овако:

1. — Музичари IV ниже класе који су до 1. јануара 1932. године прослужили у овој класи мање од годину дана преводе се у III нижу класу.

2. — Музичари IV ниже класе који су до 1. јануара 1932. године прослужили у овој класи више од године дана а мање од четири године преводе се у II нижу класу.

3. — Музичари III ниже класе који су у тој класи до 1. јануара 1932. године прослужили од једне до три године, преводе се у II нижу класу.

4. — Остали музичари III ниже класе, који су у овој класи до 1. јануара 1932. године прослужили три и више година, преводе се у I нижу класу, ако испуњавају и опште услове из члана 65. Закона.

5. — Музичари III ниже класе, који су до 1. јануара 1932. године прослужили укупно у IV и III класи мање од четири године, преводе се у II нижу класу, сходно тач. а) и б) члана 370. Закона, пошто немају четири године службе по тач. в) истог члана Закона; а када напуне четири године службе и испуне и остале услове из чл. 65. Закона, унапредити се у I нижу класу.

6. — Музичари III ниже класе, који су до 1. јануара 1932. године прослужили у IV и III класи укупно најмање четири године, преводе се у I нижу класу ако испуњавају и остале услове из члана 65. Закона; у противном преводе се у II нижу класу у којој ће остати док те услове не испуне, када ће се унапредити у I нижу класу.

7. — Музичари II ниже класе који испуњавају услове из члана 65. Закона, преводе се у I нижу класу; сви остали остаће у II нижој класи док не

испуне и остале услове из поменутог члана Закона, када ће се унапредити у I нижу класу.

8. — При разматрању да ли поједини музичари испуњавају опште услове из члана 65. Закона, имају се узети у обзир оцене за последње две календарске године, без обзира на класу у којој су тада дотични музичари били.

9. — Превођење у класе по новом Закону има се извршити под 1. јануаром 1932. године.

10. — По превођењу у нове класе музичари задржавају међусобни ранг, који су до превођења имали.

Тачка 89.

Чл. 373.

1. — Официрима родова војске и војним чиновницима струка који су по одредбама члана 372. и 373. Закона преведени у офицере родова војске, интендантске и стручне, као и у војне контролоре, а одобрено им је полагање испита у испитној 1931./1932. години за следећи чин-класу пре превода, па овај положе, признаје се да су га положили за чин-класу официра, односно контролора у роду (струци) у који су преведени.

2. — За стручно школовање у смислу тачке 3. члана 373. Закона у морнарици сматрају се они чиновници економске струке морнарице, који су стручно школовани за бродарску, машинску и артилериску грану.

Тачка 90.

Чл. 374.

1. — Лица која се по одредбама чл. 374. Закона могу превести у инжењер-офицере, а која су се на дан ступања овог Закона затекла на служби у морнарици, превешће се у инжењер-офицере у морнарици а у смислу чл. 164., тачка 2. Закона.

2. — Инжењерима-чиновницима грађанског реда и контрактуралним чиновницима, који се преводе према тач. 2. чл. 374. Закона у инжењер-офицере, а који су отслужили обавезни рок службе у кадру пре дипломирања, не одбија се никакво време на име отслужења обавезног рока, већ само једна година на име приправне службе.

Тачка 91.

Чл. 379.

Војним писарима, службеницима грађанског реда, који се према чл. 379. Закона имају превести

у војне чиновнике-војне писаре IV класе, ранг војног писара по Закону од 1931. године се рачуна од дана превођења за војне писаре.

Онима од ових, који су као службеници грађанског реда већ имали IX положајну групу, ранг војног писара се рачуна од дана добијања IX положајне групе.

Чл. 380.

Тачка 92.

Под вишим течајним испитом (испитом зрелости), који се помиње у тач. 2. чл. 380. Закона, има се разумети искључиво виши течајни испит (матура), којом се завршава средња школа-гимназија или реалка. Течајни испит учитељске и других сличних школа не признаје се.

Чл. 384.

Тачка 93.

Официри-војни чиновници, који су у времену од 1. априла до 1. новембра 1931. године унапређени у већи чин-класу, са 1. новембром имају се, сходно чл. 384. Закона, превести на припадљности чина-класе, у коме су — у којој су — се затекли на дан 1. новембра 1931. године, с тим, да се имају задржати на припадљностима ранијег чина (класе) све док у садањем чину не проведу годину дана, када ће се са првом месечном повишицом поступити по ставу другог члана 387. Закона.

Потпуковници, који су у овај чин унапређени у времену од 1. априла до 1. новембра 1931. год. задржавају право на специјални војни додатак од динара 800 месечно.

По чл. 384. и 385. Закона превођење официра-војних чиновника на нове припадљности има се извршити под 1. новембром 1931. године, а подофицира и музичара под 1. јануаром 1932. године. Превођење се има извршити на начин предвиђен у члану 384. Закона, према годинама ефективне службе проведеним у дотичном чину-класи, у коме (у којој) се буду затекли на дан 1. новембра 1931. године, односно 1. јануара 1932. године.

Чл. 386.

Тачка 94.

1. — У разлику између основне и положајне плате и садање плате, сходно чл. 386. Закона, рачуна се и повећање основне плате за 15% онима,

који су на пријем овог повећања по ранијем Закону имали право.

2. — Пошто музичари, који на дан 1. јануара 1932. године не навршавају 18 година живота, не испуњавају услов из тач. 1. члана 66. Закона, то им у смислу члана 386. Закона, издавати досадашњу плату све дотле, док не испуне услове из наведеног члана Закона.

Тачка 95.

Чл. 387

1. — По члану 387. Закона, официри и војни чиновници који буду унапређени у први наредни већи чин односно класу, остају за једну годину на припадљностима везаним за чин (класу) који су до тог дана имали, с тим, да се ова одредба има применити и на све официре и војне чиновнике који су унапређени од 1. априла 1931. године.

Према томе, сва решења о превођењу на виши степен основне плате донета у времену од 1. априла до 1. новембра 1931. године не узимају се у обзир приликом превођења на припадљности по новом Закону, већ је меродавна она основна плата коју је дотични пре превода стварно примао.

2. — Инжињер-официри, који су то постали од чиновника грађанског реда на служби у војсци и морнарици, имају остати на припадљностима везаним за раније звање по пропису из става првог члана 387. Закона, а сходно одлуци опште седнице Главне контроле Бр. 89142/32. године.

Тачка 96.

Чл. 396.

Ради примене члана 396. Закона, прописује се следећи поступак:

а) Лица означена у чл. 396. Закона, која желе да се користе законским правом и да добију помоћ, дужна су да се пријаве молбом команди свога војног округа.

У пријави (молби) имају да изложе:

1. годину и место рођења и место у коме стално живе: село, општину, срез и бановину;

2. када је и у коју јединицу дотични ступио у кадар на отслужење рока (дан, месец и год.);

3. у којој је јединици био и на каквој војној дужности кад је задобио рану, повреду или озледу,

на који начин и на коме месту и ко му је био претпостављени старешина у означеном времену;

4. која му је санитетска установа указала прву помоћ. У којој је болници и у ком месту лечен од задобivenih рана, повреда или озледа. Ако је лечен у више болница, онда и то навести и изнети колико је дана у којој лечен и када, наводећи дан ступања и дан изласка из исте или дан превода из једне у другу болницу;

5. да ли је по отпусту из болнице упућен у команду или кући на боловање и на колико дана, или је и када отпуштен као неспособан за кадровску службу и по ком члану и тачци Уредбе о ослобођавању личног служења у кадру;

6. уз ову пријаву приложити сва војничка документа која повређени буде имао: уверење о неспособности, отпусну листу из болнице и војничку исправу или објаву, ако му је ова место војничке исправе издата;

7. уверење општинске власти о задружном стању исте садржине као и за оне из тач. 85. овог Правилника;

8. уверење надлежног пореског одељења као и за оне из тачке 85. овог Правилника.

Надлежна команда војног округа, кад прими овакву молбу, односно пријаву, утврдиће има ли све потребне прилоге и све што је потребно за доношење решења, па ако нема потребних података најжитније их тражи и прикупља преко надлежне власти. Молбе које садрже све потребне податке за решење спроводиће се комисији по тач. 85. овог Правилника, ради прегледа и оцене степена неспособности, а молиоца засебно известити кога дана и где треба да предстане комисији ради прегледа.

Подвоз повређених од места становања до места специјалне лекарске комисије пада на терет државе.

У местима где нема државних превозних средстава подвозне трошкове надокнађује држава.

Објаве за бесплатан подвоз издаје команда надлежног војног округа.

б) Кад специјална лекарска комисија прими овакав предмет и молилац предстане на преглед, дужна је прегледати га детаљно. У своме извештају о његовом прегледу поред осталог навешће и истаћи следеће:

проценат неспособности у дуку прописа Инвалидског закона, да ли је повреда стална или привремена, може ли се иста лечити или је неизлечиве природе и, као најглавније, да ли је повређеном за обичан живот потребна туђа помоћ. Потом ће дотична војна болница цео предмет доставити Министарству војске и морнарице за Судско одељење ради доношења решења.

Решење о додељивању помоћи доноси Помоћник Министра војске и морнарице „По овлашћењу Министра“ и оно се потом доставља надлежним ради извршења.

Молбе и уверења мирнодопских војних инвалида не подлеже плаћању таксе, пошто се рад по предметима ове природе врши по званичној дужности.

Рад по овим предметима има се отправљати као хитан.

Право на помоћ имаће означена лица од дана доношења решења.

Помоћ ће се издавати код надлежне команде војног округа, по списку, који ће војни окрузи за то устројити, а по коме ће помоћ издавати и обрачун вршити са командом код које је на новчаном снабдевању.

Одредбе из тачке 85. овог Правилника, у погледу губљења и обуставе помоћи важе и за ова лица.

Рок за подношење пријаве.

Лица осакаћена у времену од 5. априла 1920. године па до ступања на снагу овог Правилника, која су отпуштена из кадра а која имају права и желе уживати означену помоћ, дужна су поднети ове пријаве у року од једне године дана рачунајући од дана обнародовања овог Правилника у Службеним Новинама.

Пријаве поднете после овог рока сматраће се као неблаговремене, па се као такве неће узимати у поступак.

Тачка 97.

У смислу члана 398. Закона, активни војни чиновници војске и морнарице, који су то постали од ранијих административних официра струка, дужни су да изјаве: да ли желе и даље да носе официрску униформу, прописану Уредбом о одећи за раније ад-

министративне официре дотичних струка, или желе да носе грађанско одело. — Они који изјаве жељу да носе униформу биће обавезни да увек, и на служби и ван ове, носе прописану униформу, а грађанско одело могу носити само у случајевима у којима је, према Уредби о одећи, допуштено и официрима да ово носе; а они, који изјаве жељу да носе грађанско одело, обавезни су да у року од шест месеци по даној изјави престану носити униформу и неће је моћи више носити ни у каквој прилици.

Накнадне изјаве могу се примати само за прелаз на грађанско одело а не и обратно.

Изјаве ће се писати у два равногласна примерка, од којих ће се сваки, оверен од првопретпостављенога дотичног војног чиновника, прикључити картону његових личних и службених података.

Министар Војске и Морнарице,
Армиски Ђенерал,

Драг. Ж. Стојановић, с. р.

Сл. б. д.
35525